

Vážení a milí krůžkaři,

i když jsme teprve v polovině roku 2020, bude se na letošek dlouho vzpomínat jako na období, které historie nepamatuje a kdy se měnilo velké množství zažitých věcí. Krůžku se to také týkalo v bezprecedentním přerušení konání besed – spolu s prázdninami je to půl roku, kdy jsme se nesešli.

Za normálního průběhu krůžkařského roku bych si na tomto místě pochvaloval úspěšné akce Moravský ples a Košť vín. Chvála by byla určitě zasloužená. Nebojím se, že by akce úspěšné nebyly. Únorový Moravský ples se ještě konal, účastníci mohou potvrdit, že se opět povedl – za to patří velký dík nejen Tomáši Slámovi jako hlavnímu organizátorovi, ale též všem účinkujícím a návštěvníkům. Dubnový košť se však již nekonal, naštěstí (?) byl zrušen dostatečně včas, abychom ještě neměli zaplacená vydání, takže jsme jeho zrušením neprodělali (avšak bohužel také nevydělali).

Po hektickém počátku března, kdy jsme podle on-line zpráv z vlády během cca tří hodin řešili, zda se bude březnová beseda konat, jsme doufali, že se v dubnu již sejde-me. Situace se nakonec vyvinula natolik vážně, že jsme se rozhodli zrušit besedy až do prázdnin. Omezující opatření se sice poté uvolňovala rychleji, než se čekalo, ale pořád ne dostatečně – přece jen s rouškou se těžko zpívá u cimbálu či popíjí víno.

V době psaní tohoto textu to zatím vypadá tak, že akce plánované na konec roku proběhnou bez problémů, i když nyní nelze říci, jestli se nebudeme muset opět přizpůsobovat nějaké omezující situaci.

Doufám, že jste karantény a uzavření akcí přežili ve zdraví a v dobré náladě. Pomáhat vám mohly vzpomínky na akce minulé i těšení se na akce budoucí, které se opět postupně začnou konat – ať už krůžkařské nebo obecně folklórní. Doufáme, že se vše vrátí do normálu, protože na rozdíl od jiných akcí setkávání u cimbálu nelze nahradit žádným on-line přenosem. Nejde jen o atmosféru, ale právě o tu interakci s muzikou, zpěváky či tanečníky, která je nutná „naživo“ a která je tou „solí“ folklórního života.

Na závěr přeji všem pěkné a doufám že už příjemnější prožití prázdnin s očekáváním budoucích akcí.

PETR SMETANA

Vážení krůžkaři i další čtenáři.

Asi je zbytečné zdůrazňovat, že tvorba tohoto čísla Vědomosti měla svá specifika. Například se zvažovalo, zda letní číslo vůbec vydávat. Společně s výborem jsme došli k závěru, že Vědomost bude, i když se její distribuce odloží na první poprázdňinovou besedu. Proč, protože Vědomost k životu našeho SIK patří. Přináší informace užitečné pro orientaci členů našeho SIK co se spolkového života týká. Byla posunuta uzávěrka příspěvků o měsíc, další měsíc trvalo, než se některé podařilo z odpovědných „vyždímat“.

Dobrá věc se podařila, a proto v čísle najdete z pera povolaných informace o stavu v CM Martina Sochora a mužského sboru, vedle toho i anabázi spojenou s tvorbou CD. Žádné z čísel Vědomosti za dobu, kdy se její tvorbou zabývám, nevzniklo bez potíží a stresů, toto si však vyžádalo neúměrně víc práce, energie, sil i zarputilosti redakce. Mám dojem, že delší výpadek z obvyklých činností se podepsal negativně i na ochotě značné části vlastních příspěvatelů přispět. Proto jsme provětrali zásuvky a vedle toho značnou část příspěvků sami vytvořili – Aničko, děkuji moc. Velice pozitivně zareagovali na naše prosby přátelé z partnerských SIK a vyslyšel nás i náš japonský kamarád, takže si budete moci konfrontovat jeho názory se vzpomínkami na něj, z doby, kdy do Krůžku docházel. Věřím, že se pobavíte při čtení popisu přípravy a průběhu podzimních hodů z pera našeho tehdejšího stárka. Nechybí vzpomínky

na zdařilý Slováccký ples, ani na Moravský ples v Brně, kterého jsme se též zúčastnili. Pod oddílem „Napsali nám“ Anička Jagošová pokračuje dalším dílem série článků Verbuju, verbuju. Na téma Slováccký verbuňk se rozsáhle rozepsal i Pavel Fiala. Na tajemné stezky mapující Slováccko zve Jiří Jilík. Po přečtení rozhovoru vedeného s Aničkou Jagošovou ve studentském časopisu jsem neodolal, rozhovor si vyžádal a zařadil. Věřím, že i Vám poskytne náměty k přemýšlení. Provozování našeho koníčku – folkloru – je pevně vázané na lidový kroj. Podíleli jsme se s mou ženou Aničkou na obnovení kroje Podřípského, dočtete se, proč a jak.

Jako obvykle nechybí ani ukázky lidového nářečí. V současném bojanovickém píše své oblíbené příběhy Josefka Jordánová. V tomto čísle vzpomíná na stolec tetičky. Pro autentickou ukázkou jsme sáhli hluboko do historie. Ve společenské rubrice představujeme u příležitosti významného výročí dožití 80 let jednoho z pilířů bratrského brněnského Krůžku dlouholetého místostarostu Zdeňka Fajbuse. Povinnost a úcta nám velí připomenout i osobnosti, které nás v uplynulém období opustily. Vedle výše zmíněného ve Vědomosti naleznete i všechny pravidelné rubriky.

Věřím, že se nám podařilo vytvořit obsahově pestré číslo Vědomosti se spoustou informací, které Vás potěší a možná i poskytnou motivaci pro zamyšlení. Pěkné a pohodové čtení za redakci přeje

BRUNO VOGNIČ.

Činnost výboru

Činnost Krúžku byla i nadále řízena pětičlenným výborem. Na volební členské schůzi v listopadu 2019 byl na další funkční období zvolen starosta a na jeho návrh i výbor. Dosavadní členové výboru se rozhodli pokračovat v činnosti ve složení starosta Petr Smetana, místopředseda Tomáš Sláma, jednatelka Helena Šalová, Josef Šenk a Ondřej Sameš.

Výbor se jako obvykle scházel jednou měsíčně vždy ve středu před besedami, pravidelně se jich účastnili i stárci zvolení v roce 2019 (Petr Hrabě a Alena Machajdíkova). Dále se dle výborů účastnila např. umělecká vedoucí Soňa Plzáková či vedoucí chasy Vladimír Ulčar. Poslední schůze se konala v březnu 2020 těsně před zavedením mimořádných opatření v souvislosti s epidemií koronaviru COVID-19, následné schůze výboru se stejně jako besedy nekonaly.

Na výborových schůzích byly řešeny aktuální věci související s činností Krúžku, oslavy jubilentů a také organizační

zajištění větších akcí. Jednalo se zejména o nahrávání CD s mužským a ženským sborem a Moravský ples 2020. Dále výbor probíral náplň měsíčních besed – např. Vánoční besedy v prosinci či únorové besedy s předvedením plesového pásma Podšable.

Výbor děkuje všem členům, kteří svou účastí na měsíčních besedách a akcích podpořili činnost Krúžku a všem členům, kteří členským příspěvkem přispěli na provozní výdaje. Dále výbor děkuje muzikám, chasám, sborům a všem členům, kteří pomáhali při organizování větších akcí.

PETR SMETANA
starosta

Besedy SIK

prosinec 2019 až červen 2020

Datum   **Průběh a program besedy**

---

11. 12. 2019   **Vánoční beseda**
CM Martina Sochora
– vystoupení: mužský sbor, ženský sbor, dětská Pastýřská hra
– jubilanti: Anička Vogničová (65), Jitka Macháčková (70)

---

8. 1. 2020   **CM Žandár**
– informace o Moravském plese
– jubilant Jindřich Rajtoral (70)

---

12. 2. 2020   **CM Martina Sochora**
– poslední informace o Moravském plese
– předvedeno vystoupení Podšable (včetně sborů)
– vzpomínka na J. Blažka v režii pozůstalých: drobná výstava děl,
stručné slovo dcery, minuta ticha a několik písní mužského sboru,
poděkování rodiny za účast na obřadu

Plánované besedy:

11. 3. 2020, 8. 4. 2020, 13. 5. 2020 a 10. 6. 2020 byly kvůli epidemii koronaviru COVID-19 a s tím souvisejícími opatřeními vlády byly zrušeny.

Přehled akcí SIK

listopad 2019 až únor 2020

DATUM	AKCE	MÍSTO
23. 11. 2019	Kateřinské hody • region Podluží • nový stárkovský pár, všechny složky SIK • chasa brněnského SIK • hosté	KD Gong, Praha 9
11. 12. 2019	Vánoční Beseda u cimbálu • CM M. Sochora • dětská Pastýřská hra • vystoupení: mužský sbor, ženský sbor • společné zpívání koled	KD Gong, Praha 9
18.–19. 1. 2020	Tvorba CD z repertoáru SIK • oba pěvecké sbory (ženský i mužský) • CM M. Sochora • sólisti	Evangelický kostel Korunní Praha 3
22. 2. 2020	64. Moravský ples • všechny složky, obě CM a velká část členů SIK • SIK v Brně • hosté	Palác Žofín, Praha

Pozn.: 24. ročník Výstavy českých a moravských vín (Hotel Olšanka) plánovaný na 19. 4. 2020 byl zrušen z důvodu pandemie koronaviru.

Mužský sbor při natáčení CD

Plánované akce

září 2020 až červen 2021

DATUM	AKCE	MÍSTO
9. 9. 2020	Beseda u cimbálu • CM Žandár	středa 19 hod, KD Gong
12. 9. 2020	Trojské vinobraní	sobota cca od 13 hod, Trojský zámek, Praha 7
19. 9. 2020	Vinobraní v Běchovicích	sobota cca od 15 hod, Běchovice
3. 10. 2020	Setkání Krůžků v patronaci SIK Brno	Brno a okolí
14. 10. 2020	Beseda u cimbálu • CM M. Sochora	středa 19 hod, KD Gong
11. 11. 2020	Beseda u cimbálu – Členská schůze • CM Žandár	středa 19 hod, KD Gong
21. 11. 2020	Kateřinské hody	středa 19 hod, KD Gong
9. 12. 2020	Vánoční Beseda • CM M. Sochora	středa 19 hod, KD Gong
13. 1. 2021	Beseda u cimbálu • CM Žandár	středa 19 hod, KD Gong
10. 2. 2021	Beseda u cimbálu • CM M. Sochora	středa 19 hod, KD Gong
10. 3. 2021	Beseda u cimbálu • CM Žandár	středa 19 hod, KD Gong
březen 2021	Moravský ples	Palác Žofín, Praha
duben 2021	24. ročník Výstavy moravských a českých vín	Hotel Olšanka, Praha 3
12. 5. 2021	Beseda u cimbálu • CM M. Sochora	středa 19 hod, KD Gong
9. 6. 2021	Beseda u cimbálu • CM Žandár	středa 19 hod, KD Gong

Hody

Slováckého krúžku v Praze

se nesly v duchu Podluží

Předposlední listopadová sobota loňského roku přinesla, kromě sychravého počasí, i Kateřinské hody, které již tradičně pořádala chasa Slováckého krúžku v Praze, včele se stárkovským párem Petrem Hrabětem a Alčou Machajdíkovou. Tuto netrpělivě očekávanou akci si nemohl nechat ujít ani náš oblíbený externí dopisovatel Jeníček S. Štóra, který oprášil svůj speciální kroj (obsahující prvky z každého slováckého subregionu – pozn. redakce) a vyrazil onen sobotní večer do divadla Gong, v Praze Libni, aby nám o této události přinesl podrobnou reportáž:

Vážení čtenáři tematického odborného občasníku Vědomost, je mi ctí vám vypovědět o průběhu posledních „krúžkařských“ hodů, co se povedlo, co se snad i nepovedlo a jaké byly reakce protagonistů i početných hostů. Předem chci vyjasnit, že moje přísně nezávislé a objektivní hodnocení nebylo v žádném případě ovlivněno přijetím uvítacího balíčku od stárkovského páru, který obsahoval alkoholické nápoje a požívatinu v množství větším než malém a který zajisté stejně tak obdržel každý z návštěvníků hodů.

Předně mi dovoluňte se vrátit do divadla Gong druhou listopadovou středou, na besedu Slováckého krúžku v Praze, kdy chasa žádala o udělení práva

k hodům v rámci programu *Eště bylo deset dní do hodů*. Za hudebního doprovodu cimbalové muziky Žandár se v sále začervenaly podlužácké nohavice a stárek spolu s chlapci z chasy nastoupil před pány výbory. Vzápětí se stárek dostal pod palbu záludných otázek hodnostářů, ze které jej vysvobodil až příchod stárky a děvčat, které umlčely sekýrování všetečných výborů předložením vína a koláčů. Hody byly záhy bez dalších průtahů povoleny a stárkovi bylo předáno právo. Poté následovala (a to doslova!!) nejtěžší část programu, kdy chlapci společnými silami zvedli nového stárka k přípitku.

Jak již bylo předestřeno, letošní hody se nesly v duchu Podluží, což sebou nelo nemálo obtíží. V první řadě bylo třeba sehnat a připravit šest párů slavnostních podlužáckých krojů. To se povedlo na jedničku, za přispění celé chasy a jednoho pečlivě utajovaného zdroje. Díky mým investigativním schopnostem se mi podařilo odhalit, že pod tímto střeženým zdrojem se skrývá párek folklorních nadšenců Janka Rusňáková a Richard Kristián, kteří poskytli většinu krojů a krojových součástí ze svých sbírek a strávili hodiny a hodiny jejich přípravou. Obdivuhodné! Za druhé bylo potřeba vybrat a nacvičit, v krúžku ne tak známé, písně a tance. V tomto směru odvedla umělecká vedoucí

Soňa Plzáková a Cimbálová muzika Slováckého krúžku v Praze pod vedením Martina Sochora, myslím, skvělou práci.

Vše se ale vydařilo onen památný večer na výbornou. Šohaji byli švarní a ztepilí a děvčice – radost pohledět, krásné a barevné, až oči přecházely. A tak mohl naplněný Gong sledovat setkání chlapců u stárka a jejich společný verbuňk. Přítomné v sále jistě okouzil stárkův osobitý styl verbuňku zvaný *Na Pražáka*. Následoval průvod chasy s muzikou pod máju. Ano čtete správně, v divadle Gong „vyrostla“ na hody pravá, nefalšovaná, podlužácká mája vysoká až do stropu! Pod májou nám chlapci předvedli hošije, zaverbovali a zavedli děvčata na stárkovské sólo, které bylo zakončeno zdařilou sérií vrtěných. Sólo bylo, přesně dle tradic na Podluží, přerušeno příchodem přespolních chas, které reprezentovali

vybraní chlapci z „pražské“ chasy a jako veliké překvapení chasa Slováckého krúžku v Brně, která se divákům předvedla v krásných brodských krojích. Program byl zakončen velkolepým finále, které představovalo sólo pro přespolní a všechny diváky v sále. Celý parket divadla se zaplnil pestrobarevnými kroji ze všech koutů Slovácka a k tanci jim bravurně zahrál Martin Sochor se svojí cimbálovou muzikou, která nás ostatně provázela celým večerem. Jako překvapení pro chasu si připravili členové Mužského sboru vlastní pásmo hošijí, které nacvičili a předvedli tak elegantně, jako by jim bylo zas 20.

Nutno dodat, že v průběhu večera bylo hostům servírováno chutné pohoštění, notně zapíjené výborným vínem pana Machajdíka z Klentnice a jadrnými pálenkami z Pálavských kopců.

Sečteno, podtrženo, jako dlouholetý účastník hodů Slováckého krúžku v Praze mohu konstatovat, že tak krojově pestré a zajímavým, netradičním programem nabyté hody krúžek dlouho nezažil. A že se jedná o hodnocení zcela subjektivně objektivní a nezávislé, přesně v duchu dnešní doby, může potvrdit i stárek, který byl tak obětavý a ochotný a celý článek mi nadiktoval.

Z rozhovorů, které náš popravdě nezávislý dopisovatel po celý večer s účastníky hodů sepisoval, vám nabízíme nepatrný vzorek těch, které jsou alespoň trochu použitelné:

- „*Jak jsem si během hodů připadal? Jako ženich na svatbě. (A že má náš stárek dostatek zkušeností – pozn. redakce) Všichni kolem, celá chasa, ženské, mužáci, muzika i má úžasná stárka, ti všichni běhali, připravovali a organizovali a já jsem jen neužitečně stál a čekal, až řeknu své „ano“, tedy zazpívám a zaverbuju. Chci tímto všem moc poděkovat!*“ (stárek)

- „*Jsem nadšená z té úžasné atmosféry na hodech a z toho, že jsme mohli předvést něco tradic z mého téměř rodného regionu. Byl to skvělý pocit, opět mít na sobě podlužácký kroj. Díky Jance a Rišovi za kroje a v neposlední řadě ženským za asistenci při oblékání.*“ (stárka)
- „*Kurňa, ale že se mi ulevilo, když stárek chytl ten první tón, pražák jeden!!!*“ (S. P.)
- „*Že jsem při hošijích skákal nejvýš? Pamatuju si jen, že jsem určitě přišel do Gongu... a pak jsem se ocitl v jednu ráno před Gongem. Víc nevím nic.*“ (M. S. ml.)
- „*Raději sním svoje húsle, než muset zahrát ještě jednu polku!!!*“ (nejmenovaný primáš)
- „*Já už si chcu sednúť!*“ (děvčica v podlužáckém kroji)
- „*Máte štěstí, že jsem tehdá neměl pilku.*“ (chycený Brňák, z lůžkového oddělení FN)
- „*CHRRRPFHŇŇ...sožeto??*“ (spokojený, napitý a nakrmený krúžkař)

Pro Vědomost exkluzivně sepsal

JENÍČEK S. ŠTÓRAL

Vánoční beseda

Vánoční beseda byla zpočátku věnována našim váženým osla-venkyním – Jitce Macháčkové (80) a Aničce Vogničové (65).

Poté následoval vánoční program. Hlavní oporou večera bylo vystoupení dětí. V první části se představili ti nejmenší s vinšováním a koledami. Mezi ty nejmladší patřili letos Filípek Smetana, Anička Samešová, Otík Kramer, Baruška Pilušová a Anička Kaprasová. Krásnou hrou na flétnu přispěla do programu Amálka Piguet Hladká (budoucí opora naší silné muzikantské dechové sekce).

Vánoční pastýřská hra v provedení nejmladších chrabrých pastýřů sklidila velké ovace. Početné zastoupení rodin Kaprasových, Okénkových a Kramerových tvořilo základ pastýřského společenství. Všichni kluci předvedli v plné kráse své divadelní, taneční i pěvecké nadání. Mužský a ženský sbor svými koledami navodily krásnou vánoční atmosféru. Vystoupení jsme zakončili společným zpíváním koled.

Po vánočním besedování, tancování a zpívání jsme se rozcházeli domů s přáním krásných Vánoc a všeho nejlepšího do Nového roku. Hlavně hodně zdravíčka – to jsme ještě netušili, jak moc ho budeme v roce 2020 potřebovat...

MIRKA SOCHOROVÁ

Moravský ples 2020

Tož, vítajte u nás, v Praze, na Žofíně! Dajte si po štampli! Cesta byla dlhá, tož pravda, že byla! A vy ste kerí? Odkád? Dovezli ste si šeko? Gatě aji holénky? Zepět vás nedojeťo? Prý chodá po fašanku... Že sa cestú vypilo v autobusi šeko víno aji goratka? Že už sú nekerí velice veselí? Aji si jeden šohaj moseť ustlat hnedkaj na dlažce pred autobusem – dalje ho nohy nedoněsly. Riká sa „večer šohaj, ráno šohaj,“ ale včil odpoledňa to neplatí... Nech si lehne na chvílu do šatny na lavku a do večera bude zasěj jak rúža. Ale predně šeci o štyrech hodinách dojdite na hlavní sál, budeme zkúšat nástup! Tož sa nejak pozbírajte! Ano, všeci! Ne, nemožem to vyzkúšat bez vás...

20. 2. 2020 – skoro kouzelné datum. A přesně na něj připadl už 64. tradiční moravský ples v Praze. Tradičně na Žofíně, kde se plesy konaly dávno, dávno tomu a kam se před několika lety vrátily. Letos se sice termín kryl s fašankem, což způsobilo drobný úbytek návštěvníků. A taky dělení naší rodiny, protože zatímco já jsem tradičně vyrazila na tradiční moravský ples, tata netradičně odjel do Lipova jako nositel tradic chodit po fašanku – společně s Fančou, takže muzice Martina Sochora chyběly oba klarinety. Ovšem pro nás vystupující, hrající a tancující to byla nesporná výhoda v tom, že na parketu se dalo poměrně příjemně tančit a navzájem se v celém komplexu Žofína najít. Ode dvou odpoledne už bylo na Žofíně rušno. Co se dělo před tím, nemohu soudit – kyčeří cimbál, primáš, tercáš a já jsme dorazili až před druhou. V sálech

i předsálích už se to hemžilo organizátory, nám dole v Rytířském sále se před očima hemžily struny od cimbálu – probíhalo tradiční servisní okénko, aneb LADÍ CELÁ KYČERA (ano, všichni členové naší muziky jsou opravdu schopni ladění cimbálu, a to i v rekordních časech).

Pak už se to začínalo scházet a postupně se nám šatna plnila různými dobrotami ve stavu pevném i kapalném. A okolo čtvrtě jsme si na zkoušce defilé mohli prohlédnout, kdo že to letos vlastně do Prahy zavítal. Byli to FS Vonica ze Zlína s cimbálovou muzikou Denica, Folklorní studio z Buchlovic s CM Rubáš, Bartošův soubor ze Zlína a s nimi CM Aloise Skoumala, Hanácký soubor písní a tanců Klas z Kralic na Hané s Hanáckou muzikou Klas. Krojované chasy letos reprezentovaly výpravy z Bohumilic, Čejkovic, Mikulčic a Žatčan. Také členové Slováckého křížku z Brna nás přijeli podpořit, a především letos vystoupili s velice pěkným fašankovým pásmem z Hornácka. Hlavní sál opět obsadila dechovka Podlužanka. A z domácích tradičně nechyběli

Hanáci, za Valachy Krušpánek a Kyčera (s hlavním stanovištěm v Rytířském sále) a konečně pořadatelé: Slovácký krúžek se vším, co má – Chasa (letos s vystoupením Pod šable a straňanské), ženský sbor, mužský sbor, CM Martina Sochora (vyhrávala v Malém sále) a CM Žandár (v hlavním foyer).

Když po půl osmé vypuklo zahájení a vystoupení jednotlivých souborů, byla znát příjemná plesová atmosféra – ovšem jako každý rok. Všichni si našli tu svoji muziku, u které si zatančili a zapívali a každý určitě během večera našel chvíli, kdy zapomněl na všední starosti a dobře se bavil. Při zahájení se dostalo nebývalé pocty přednímu sólistovi našeho krúžku Karlu Medkovi, kterému Galerie Joži Uprky v Uherském Hradišti věnovala během slavnostní atmosféry začátku plesu obraz.

Moje muzika (míněno Kyčera) chvíle zábavy na Moravském plese buď zažívá, nebo si je sama vymýšlí. Často předvádíme oblíbenou kratochvíli „převleč Aničku tam a zase zpátky aneb Z KROJE DO KROJE.“ Hned v závěsu je ovšem každoročně oblíbená kratochvíle Moravská beseda – před několika lety jsme vymysleli spásný nápad, že by bylo pěkné, kdybychom si jako muzikanti taky zatančili. Od té doby s námi už Tomáš Sláma počítá. O to méně s besedou počítáme my, a tak je pro nás suita tanců každý rok znovu překvapením. Naše silná sestava tradičně nastupuje ve třech, přičemž primáš – jako nehrající kapitán – nám už několik let škodolibě navrhuje, že si projdeme záznam pomocí elektronické tužky a pokusíme se eliminovat všechny chyby. Společně s námi se ale na parketu objevují právě krojované chasy, které besedu

bezpečně znají, takže to Mirkovi Konečnému od Hanáků zase tak nekazíme.

A po Moravské besedě zase hurá k nástrojům. Mezitím se už Žofín vzdycky promění ve velkou besedu u cimbálu. A kolem druhé – tedy přesně půlden po tom, co první várka vystupujících dorazí na Žofín se pomalu začnou návštěvníci vytrácet a krojovaní rychle začnou hledat všechny, kteří měli před půlhodinou nastoupit do autobusu a odjet.

Sluší se poděkovat: Tomášovi Slámovi za veškerou organizaci a starost o všechno kolem plesu, Mirkovi Říhovi za vedení generálky, Mirkovi Konečnému za Moravskou besedu a všem vystupujícím, hrajícím a těm, kteří se na ples každý rok přijdou pobavit!

Máte šeckeru? Gatě aji holénky? Máte šeckých? Nezapomněť sa nekerý nekke

(s nekerú)? Zepět vás néni? Tož si jich nekke najdíte! O kolika vyjíždáte? Dojete aji za rok? Že máte eště pár sedmiček na cestu dom? Dyby rači lavór...Dálnica je dúhá... Budete mnět veselo... Tož teda ščasnú cestu!

DROBNÝ DODATEK:

Během plesového odpoledne také proběhla jedna návštěva, která stojí za zmínku. V době, kdy se všichni vítali, chystali a zkoušeli, vyrazila krojovaná chasa z Buchlovic na návštěvu. A to k paní Daně Zátopkové, která právě v Buchlovicích v mládí žila. S harmonikou a v krojích Buchlovjané zazpívali a povykládali a určitě paní Zátopkové udělali velkou radost.

ANIČKA JAGOŠOVÁ

Moravské plesy očima organizátora

Můj článek nebude pro mnohé z vás „čtivý“, ale píše ho spíše v kontextu historickém.

Máme za sebou další plesový ročník a koronavirové komplikace nás minuly jen „o fous“. Vede to samozřejmě člověka k různým zamyšlením. Cítím velkou radost, že přesto, že ples se občas trefí do poměrně exponovaného termínu (fašanek, jarní prázdniny atd.), jsme schopni celkem naplnit Žofín a návštěvníky stále „bavíme“. Bez práce to ale v budoucnu fungovat nebude. Bude-li propagovat košť a bude-li se dařit pořádat zajímavé besedy, neměli bychom se z povědomí pražských návštěvníků vytratit. Pro účinkující plesu by měl ples zůstat akcí, na kterou je radost a čest dorazit a svůj čas a občas i nějaké ty finance do něj investovat. To oni, účinkující z regionů, z velké části vytvářejí krásnou atmosféru.

Organizační práce s plesem je hodně, a tak bych rád do budoucna uvítal pomoc stálých organizačních spolupracovníků, kteří za něj budou třeba i v moravských regionech trochu lobovat. Jsem rád, že svou pomoc aktivně nabízejí pražští Hanáci a rád bych, aby se probudil i o organizaci plesu poměrně uvadající zájem pražských Valachů a Krušpánku.

O letošním plese začnu mluvit netradičně od konce, tedy od vyhodnocení a s odstupem času, který, jak se ukázalo, byl pro akci samotnou velice příznivý. Zhruba 14 dnů po plese jsem mnohokrát děkoval účinkujícím ale také hlavně sponzorům, bez kterých bychom každý ročník zabezpečovali s velkými obtížemi (všichni jsou uvedeni na plakátku plesu). Ročník letošní byl ještě složitější především s ohledem na změnu cateringové společnosti na Žofíně. Oproti ročníku 2019 došlo k navýšení kalkulace o několik desítek tisíc a toto navýšení jsme museli pokrýt pouze prodejem vstupenek. Po několika letech byl termín opravdu totožný s fašankem a řada folkloristů se musela rozhodnout, zda navštíví ples či pojedou na Moravu. Současně měly pražské obvody jarní prázdniny, a to nám návštěvníky také letos ubralo. Ples navštívilo 750 návštěvníků a přijelo 350 účinkujících. Malá změna musela nastat i v provozu technického zázemí účinkujících. vzdali jsme se z finančních důvodů našeho společného ikonického šatna-stanu a zřídili šatnu pro účinkující i na neobsazeném balkoně. Soubory nic nenamítaly a organizačně vše zvládl skvěle.

Zvu všechny na ročníky další a na závěr děkuji všem členům našeho krúžku, kteří věnují moravským plesům svůj čas a energii.

TOMÁŠ SLÁMA

CD Slováckého krúžku v Praze

Milí přátelé,

dlouhou dobu mě pronásledovala myšlenka kvalitně zaznamenat na hudební nosič všechny činné složky v Krúžku. **Mužský sbor**, který se pravidelně schází 13 let, **ženský sbor „Zpěvulenky“**, které spolu zpívají 11 let, muziku, která hraje pod vedením Martina Sochora od roku 1994 a která se za poslední roky rozrostla na 9 muzikantů. Nemůžu opomenout naše sólisty a sólistky: Karel Medek, Jožka Šenk, Tonda Houska, Ondra Sameš, Vladimír Ulčar, Martin Sochor, Alena Machajdíková, Kateřina Slámová a Soňa Plzáková.

Bohužel žádný kvalitní záznam doposud nebyl, ani po 120. výročí Krúžku, nahrán. A tak se myšlenka proměnila ve skutečnost, až když jsme letos v lednu natočili CD.

Práce na CD začala už v únoru 2019, kdy mě oslovil tanečník z mladé chasy Martin Konrád, že by měl možnost nám s CD pomoci. Začala jsem připravovat scénář, výběr písní, a hlavně zkoušet se všemi účinkujícími. Byla to tvrdá práce a všem děkuji, že se podřídili a pracovali na sobě. Program byl 1,5 hodiny dlouhý.

První nahrávka se měla uskutečnit třetí neděli v září na Běchovickém vinobraní. Bohužel, pokus byl neúspěšný, selhala nahrávací technika. Pro všechny to bylo velké zklamání, protože nás to stálo hodně sil, času a zkoušek.

Začali jsme hledat nové hudební studio. Nabídka jedna byla ale pro nás velice

drahá. Oslovila jsem Mirka Říhu, našeho emeritního starostu Slováckého krúžku, a sdělila mu, jakou máme patálii s CD. A on nezklamal! Zařídil nejen zkušeného a pro nás finančně únosného výborného zvukaře, ale vzal si za své i dodělání CD po organizační a technické stránce a v neposlední řadě vytištění bookletu na CD. Mirku, všichni děkujeme!!!

Začalo opět úporné nacvičování, protože termín na nahrávání byl 18. ledna a my měli pouze 2,5 měsíce na závěrečnou přípravu. Náročné bylo nejen nahrávání, ale stejně náročná byla i dopracování konečné verze nahrávky, na které se mnou spolupracoval basista Radek Sobíšek.

Ráda bych vyzdvihla práci muziky, která nahrávala 2 dny po sobě a náročnost byla opravdu veliká. Zvláštní dík patří primáři Martinu Sochorovi st., na kterém ležela veškerá zodpovědnost za nahrávku a Martinu Sochorovi ml., jehož muzikantské znalosti a jemné vedení při nácvičku programu muzice velice pomohly.

Myslím si, že vše nakonec dobře dopadlo, a tak tímto všem účinkujícím děkuji!!!

Těšíme se na Vás a doufáme, že se v říjnu 2020 setkáme na besedě v Gongu, kde by měl proběhnout křest našeho nového CD.

Zdraví

SOŇA PLZÁKOVÁ

70. Slovácký ples v Brně 2020

Na letošní výroční ples Slováckého krúžku v Brně jsme se obzvláště těšili. V Brně si prestiže svého krúžkového společenství považují. Výroční ples dával tušit, že se vytáhnou. Tušení se změnilo v jistotu. Ale popořádku.

Nepodařilo se nám získat dostatečný počet zájemců z našeho Krúžku pro objednání třeba i malého autobusu, a tak se jelo osobními auty. Natříkrát. Slámovi, chasníci (Petr Hrabě s přítelkyní Evou a Alena Machajdíková) a starší výběr, tj. Mirek Kučerka, Roman Jagoš a Anička a Bruno Vogničovi. Naše sehrané/osvědčené společenství jezdí s časovou rezervou, D1 byla solidně průjezdná, a tak jsme byli na místě dříve než včas. Časová rezerva nám vytvořila příležitost trochu přičichnout k průběhu konečných příprav, a zejména pak v klidu se pozdravit a spolu s organizátory účastnit vítání hostů, včetně těch zbylých našich. Něco málo jsme přispěli do zajímavé a bohaté tomboly a začali si přát, co z ní odvézt domů. Obdivovali jsme zejména zdařilý kalendář *Žijeme krojem, žijeme Brnem* a dvojCD *Pocta Františku Sušilovi* – záznam z koncertu

ke 150. výročí úmrtí tohoto věhlasného sběratele lidových písní. (Kalendář jsme si přáli tak moc, že vyšší moc zapracovala a skutečně jsme jej v tombole vyhráli. CD ne, to jsme si museli koupit).

Na úvodní defilé nastupovalo kolem 25 krojovaných skupin, mezi nimi i my. Zprvu překvapivé a zajímavé bylo zjištění, nakolik se v posledních letech probudila brněnská a příbrněnská lidová kultura, která zde byla zastoupená různými, za mého působení v Brně, nemyslitelnými spolky. Così o tom vypovídá i skutečnost, že i starosta SIK ples řídil v brněnském městském kroji. V této souvislosti nelze nezpomenout na Hanku Macháčkovou, se kterou jsme tvořili součást tehdejší chasy SIK. Tato se zasloužila o znovuzrození lidových obyčejů a kroje v příbrněnské obci Mělnčany. Nejlepší nakonec. Šli jsme na řadu krátce před domácími. Brněnský starosta nás jedenáct pěkně (už podruhé) přivítal, chasa nám zavdala a po sóle věnovaném krojovaným mohl ples začít.

Ples, tak jak bývá v Brně zvykem, je každoročně věnován určitému regionu, jehož významní představitelé určují ráz plesu. Letos byl tím regionem Lipov. K tanci a poslechu hrála dechová hudba Lipovjanka. Se svým živým půlhodinovým pásmem se představil Folklórní soubor Lipovjan a milovníky cimbálové muziky těšila Hornácká cimbálová muzika Petra Galečky, ve které jsme nemohli přehlédnout i našeho Fanču.

Pořadatelé nás usadili ve spodním sále, kde jsou už tradičně převážně krúžkaři a Krúžku blízci. Převážnou část programu zde obstarávala CM Slováckého krúžku v Brně a byl stále plný parket i nejbližší okolí. Mezi hosty nechyběli ani kamarádi z Bratislavy. Pořadatelé se o nás pěkně starali – bylo nám dobře. Byli jsme mezi svými, navíc bez závazků a povinností. Čas na chvíli společného posezení a pár slov si našli jak starosta Vašek Štěpánek, tak i ostatní známí. Cítili jsme se opravdu jako vítání hosté.

Zajímavým prvkem programu byla dvě vystoupení „Slovenských Podlužáků“,

jak byli představeni, tj. dvanáctičlenného *Mužského spjeváckého zboru Kúcané z Kútů*. Zpívali dobře a cappella, pro nás převážně neznámé písně. Oproti nám Kovačičovci si s nimi vesele pobrukovali.

V nejlepším se má končit. Dobře se to řekne – huř uskutečň, když v dohodnutou dobu jeden schází. „*Jsem se zapovídal – o motorkách*“, znělo zdůvodnění – no neber to.

„Dobro došli“ se záměrem, že za rok opět.

MANŽELÉ VOGNIČOVI

Anna Jagošová: Je trendy vracet se ke kořenům

autor rozhovoru Tomáš Blatný

Návštěva folklorního vystoupení nebo beseda s cimbálovou muzikou jen stěží konkuruje alternativním programům, kterých je každý večer ve větších městech bezpočet. Folklor je však i v dnešní době stylem života a má co říct mimo rámec vesnických slavností či svatebních hostin, tvrdí zapálená folkloristka Anna Jagošová. Ve třinácti letech se stala cimbalistkou Cimbálové muziky Kyčera, s níž dodnes vystupuje každou první středu v měsíci v sokolovně na Vršovickém náměstí.

Čemu se především jakožto cimbálová muzika věnujete?

Nejvíce se zabýváme prezentací valašského folkloru v Praze. Každou první středu v měsíci pořádáme besedy u cimbálu od sedmi do půl desáté večer. Vytáhneme cimbál do prostoru, kde se dá sednout a kde se dá tancovat, a tam hrajeme písničky převážně z Valašska. Občas se přizpůsobujeme i tanečníkům, kteří přichází s písněmi i z jiných částí Moravy. V poslední době také hodně cestujeme, loni jsme byli

v Číně a Indonésii, letos uvažujeme nad tím, jestli nevyrazit na Filipíny.

CO REGION, TO KULTURA

Když říkáš, že si tanečníci žádají o hudbu, kterou chtějí zahrát, znamená to, že máte uzavřený repertoár, který se opakuje pořád dokola?

V podstatě ano. Tanečníci většinou ví, co muzika dělá, zda hraje písničky z moravského Slovácka, Chodska, nebo Valašska... Předpokládá se, že znají regionální

folklor. Stoupnou si před nás a zazpívají písničku. Když ji známe nebo si ji jsme schopni pochyttat, tak ji zahrajeme.

Takže je to do jisté míry improvizace.

Přesně tak. Na rodinných oslavách to ale funguje jinak. Tam pak lidé chodí s písničkami na přání. Stává se, že vyberou písničku z jiného regionu, než kterým se zabýváme. Buď jsme schopni to nějak zahrát, nebo řekneme, že ji neumíme, protože patří jinam. Jen valašských písniček a jejich variant je

tolik... Každá vesnice si tu písničku zpívá trochu jinak, i když se zdá stejná. Žádná muzika nemůže obsáhnout všechno, vždycky může přijít někdo, kdo něčím překvapí, ať hraješ dvacet, nebo padesát let.

Mohla bys v obecnějších rysech pojmenovat rozdíly mezi konkrétními regiony?

K jejich rozlišení pomůže určitě kraj. Chodský bude výrazně odlišný od valašského, fajšmekři jsou schopni podle detailů poznat, že pochází například konkrétně ze Vsetína. Další věc je pak samozřejmě nářečí. V Čechách písně připomínají spíše polku, na Moravě zase čardáš. Každý tanec má svůj vlastní okruh písní. Mezi folkloristy je ostuda, když přeskakují z jednoho okruhu do druhého.

FOLKLOR BEZ HRANIC

Řekla bys, že je v dnešní době folklorní scéna v Česku silná?

Ráda bych řekla, že ano, ale spíš by bylo vhodnější říct, že sílí. Je tu početná generace mladých lidí, kteří se folkloru věnují. Tím, že je dnes ale daleko víc možností, se intenzivněji zájem snadno rozptýlí.

Spousta starších lidí, kteří folklorem velkou část života žili, postupně vymírá. Takže mladí ho v podstatě napodobují se snahou folklor zachránit.

Na druhou stranu je několik nových akcí, třeba pražské Folklorní mejdlo, kde se scházejí cimbálovky, muziky... Na tuhle akci chodí pravidelně zhruba sto až sto padesát lidí ve věkovém průměru do třiceti let. Přestože s folklorem někteří nemají nic moc společného, nechodí do souboru ani do muziky, mají ponětí, že existuje festival Strážnické slavnosti nebo Hornácké slavnosti. Dokonce jsou schopni rozeznávat, že je písnička *Po potoce chodila, na kačeny volala* ze Slovácka, zatímco *Kdyby byl Bavorov* je z Čech.

Podle čeho soudíš, že zájem o folklor v současné době mezi mladými lidmi sílí?

Myslím, že je trendy vracet se ke kořenům, odkazovat se na to, co dělali naše babičky nebo dědové. V posledních deseti letech navíc letí doplňky a oblečení s folklorními motivy. Náušnice, náramky, placatky na slivovici, boty, plátěnky se vzorem, modrotiskové košile či šaty, kravaty... A když si to už lidé oblečou, zkusí občas i to, co k tomu patří. Třeba se zajímají, jak se pečou ty „správné český buchty“, nebo si poslechnou lidovou muziku.

Některé muziky v dnešní době zkusí fúzi s dalšími hudebníky. Například album *Hrubá hudba* vzniklo ve spolupráci cimbálové

muziky Petra Mičky z Horňácka s kapelou Lesní zvěř. Z jejich spolupráce vznikl „folklorní nefolklor“, v němž se například objevují lidi, kterým je devadesát let, vedle rapera Kata. To zase přitáhne lidi z jiného okruhu.

Vnímáš to jako pozitivní nový impuls pro další vývoj?

Upřímně s tím neousnám a byla bych nejradši, kdyby se folklor zakonzervoval. Když se nad to ale povznesu, je to bezpochyby cesta, jak k němu dostat další lidi a posunout ho. Mám ale strach, aby se to příliš nerozmělnilo.

SÍLA V PRAVDĚ

Jakou roli hraje, jak je folklor prezentovaný ve společnosti?

Pro valnou většinu lidí byl folklor po revoluci otloukánekem, ke kterému se nikdo nechtěl hlásit, natož se mu věnovat. Reprezentoval to, co už je za námi, co je staré, jakýsi přežitek. Písničku *Tancuj*,

tancuj, vykrúcaj nebo *Kočka leze dřívou* jsme se učili na základce všichni. Není to pro nás zajímavé, Madonna je zajímavější.

A pak je tu prezentace, která vychází z minulého režimu: třeba prvomájové průvody. Kdo tam jde jako první: množství krojovaných! Konotace s prvním májem, se sjezdy komunistických stran nebo s Vánoce, kdy tanečníci a cimbálová muzika dělají křoví nějakému baviči, který vypráví o tom, jak se celý rok měl, vzbuzují dojem, že to není umění a že je to podřadné.

Těžko potom někoho přemlouvat: „Přijď na muziku, je to strašně fajn, není to trapný, není to starý. Ne, neuvidíš tam jen důchodce.“ Samozřejmě se kolem folkloru pohybuje spousta starších lidí, protože to zažili a vychovali je k tomu jejich rodiče.

Je v dnešní době folklor stylem života stejně, jako tomu bylo dřív, nebo je to spíš volnočasová aktivita?

I dnes může být folklor stylem života, ale vypadá trochu jinak než tehdy. Mám poměrně dost kamarádů, kteří studují ve větším městě, v pátek se vrátí domů, zahodí civil, navlečou kroj a jdou hrát na zábavu. Potkávají se s kamarády z folklorních souborů, porovnávají své kroje, radí se, kde pořídit lepší hudební nástroje, kam jít na zábavu, ve kterém souboru jsou hezké holky, ve kterém kluci...

V čem je největší síla folkloru?

Nevím, jestli to ze své pozice mladé studentky můžu vyslovit, ale za mě má folklor největší sílu v pravdě. Popisuje všechny oblasti života. V písničkách se dá vyzpívat, že máš někoho rád, nebo že někdo zemřel, že se má někdo narodit, někdo oženit, že někoho něco bolí. To jsou stejné problémy, které řešíme všichni. Tak se o nich zpívalo tehdy a věřím, že se o nich tímhle způsobem dá zpívat i dnes.

Pozn. redakce: Rozhovor byl poprvé publikován na webu klackoviste.cz/clanky/rozhovor-anna-jagosova 20. února 2020. Jedná se o internetový portál studentského časopisu Klacek posluchačů Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Rozhovor byl pro potřeby Vědomosti redakčně zkrácen. Děkujeme autorům za poskytnutí materiálu a možnost publikování.

Mužský sbor zas po roce

Vážení krúžkaři a ostatní čtenáři, zase cca po roce vám podávám stručnou informaci o aktivitách mužského sboru (MS) Slovenského krúžku v Pra-

ze (SKP) v obvyklé struktuře se změnou podrobností a letos i s trochou neklidu:

Co trvá – úvodem

MS je už více než 13 let součástí SKP (první zkouška byla 27. 3. 2007). Scházíme se ke společnému zpěvu a občas vyjdeme i na nějaké pódium nebo plac k reprezentaci SKP. A zejména (snad i) k potěšení přítomných příznivců moravského folklóru, nebo obecně dobré pohody s pěknou písničkou. Po těch letech už máme vžitě zvyklosti a sbor se stal součástí našich životů.

Kdo tvoří MS

Složení MS se utvářelo a utváří vcelku přirozeným způsobem. Kdo přijde, ten se zařadí, poslechne si ostatní, ti si poslechnou jeho, až se osmělí. Troufá-li si a zapadne do party, zůstane a časem se ani nepozná, že byl kdysi nový.

Aktivní zdravé jádro dnes tvoří 17 chlapů docela velké věkové i hlasového rozsahu. Dalších 5 je v kontaktu, někteří se jednotlivě zapojují při významných akcích. Mimo to „prošlo“ sborem navíc

cca 20 v minulosti zapsaných, někteří jen letmo, mnozí však zanechali významné stopy. V posledním roce nedošlo k významným změnám v sestavě sboru. Nelehké problémy s krojovým vybavením řešíme operativně, zatím se jakž takž daří.

Jak pracujeme

Základem jsou naše zkoušky, nejméně 2x měsíčně, spíše však vícekrát, zejména jsme-li před nějakou akcí s naší účastí. Zkoušky od začátku dodnes neúnavně vede a repertoár vybírá a cizeluje naše umělecká vedoucí Soňa Plzáková. Budiž jí trvalá chvála a dík.

Pro zajímavost – do dne sepsání této zprávy se uskutečnilo 377 organizačních zkoušek.

Stane se, že si na zkoušce nebo i jinde pozpíváme jen tak pro radost. To ale neznamená, že ledabyly. To by nás dnes už ani nebylo.

Kde jsme se předvedli

Od minulé zprávy z 8. 5. 2019 se MS zúčastnil/podílel na následujících akcích:

- Spektrum Karlín 2019
- setkání krúžků 2019 Znojmo
- Trmalova vila 2019
- vinobraní v Troji 2018
- vinobraní v Běchovicích 2019
- Setkání lidových muzik 2019
- hody SKP 2019
- Vánoce SKP 2019

- natáčení CD 2020
- Moravský ples 2020
- a další akce se zpěvy volnými i organizovanými – různá vinobraní, festivaly apod., občas bohužel i nějaký ten pohřeb.

Co nás dvakrát nepotěšilo

Pandemie, která postihla celou společnost široko daleko, se podepsala i na nás. Nepovedená zkouška sboru 25. 2. 2020 byla nadlouho poslední, což trvá dodnes.

Už bychom mohli pomalu pomýšlet na obnovu aktivit, jenže ouha – už zas se nemáme kde scházet. Po změně místa v květnu 2017 jsme se docela dobře zabydleli ve Slovácké vinárně na Žižkově. Jenže provozovatel zde po několikerém odsunu definitivně skončil a od června toho roku si zase hledáme nové místo. Zatím bez úspěchu. Uvítáme každou pomoc a radu, kam se vrátit. Může to i nebyť vinárna, když tak si ladicí víno doneseme.

Co nás dvakrát potěšilo

V druhé půli r. 2019 dostalo konkrétní

obrysy natáčení CD s účastí kmenové muziky a obou pěveckých sborů. První pokus při vinobraní v Běchovicích se většinou docela vyvedl, jenže se technicky nepovedla primární nahrávka. Takže nic, což zúčastněné nespíš posílilo. Po mnohém dalším zkoušení a dolaďování došlo na dvoudenní nahrávání cca v půli ledna 2020. To už se v zásadě povedlo. Na pri-

mární nahrávce profíci ještě pilně pracovali a v dnešních dnech je snad už fyzicky i namožena. Mužský sbor, včetně sólistů, pokud jsem to dobře spočítal, se z celkových 22 písniček na CD podílí na dobré polovině. Snad to bude k poslouchání, už se těšíme na konečný výsledek. (pozn. redakce: Podrobné informace k CD budou (věřme) jinde z povolanějšího zdroje.)

Co nás čeká

MS je momentálně ustálený, sám o sobě schopný dalšího fungování i vývoje. Komukoliv jsme otevření, každý s potenciálem přínosu je vítán. Jen co získáme další místo ke scházení...

Poděkujeme všem, co nás podporují, naší muzice, chase, dívčímu sboru, výboru i panu starostovi SKP, členům i dalším příznivcům, co nás občas pochválí. A našim partnerkám a rodinám, že nám to trpí.

JOŽKA ŠENK

Muzika Slováckého krúžku v Praze

Milí Krúžkaři!

I když se pravidelně vidáme na našich tradičních besedách i dalších akcích, rád bych Vám po delší době napsal něco

o naší muzice.

Kmenová muzika hraje v současné době ve složení:

- Martin Sochor st. – prim
- Katka Kačalová (roz. Říhová) – terc, popř. prim
- Martin Sochor ml. – obligát, popř. prim, terc, kontr, basa
- Soňa Plzáková (roz. Kultová), Jožka Neduchal – kontry
- Radek Sobíšek – basa
- Petr Kabelka – cimbál, popř. kontr
- Milan Fanča Červenka, Roman Jagoš – klarinety

Oproti mé minulé zmínce ve Vědomosti v roce 2013 nastala změna na pozicích kontry (Jožka Neduchal – prosinec 2018 – po zesnulém Luboši Pipalovi), a cimbálu (Petr Kabelka – prosinec 2017 – po Aničce Jagošové). U Petra

v Brtnici jsou i zkoušky muziky a mě těší, že se o nástroj vzorně stará.

Muzika hraje ve stabilním složení a zřejmě je v současnosti v nejlepší kondici. Je tomu tak i u obou sborů a sólistů. Již delší dobu jsme společně diskutovali o nahrání krúžkařského CD. Soňa se zhostila tohoto nelehkého úkolu a připravila kompletní scénář/výběr písní. Nastalo období tvrdého a pravidelného zkoušení jak naší muziky, sborů, ale i společného zkoušení všech, včetně sólistů. První pokus o nahrávku během Běchovického vinobraní nebyl bohužel úspěšný z důvodů technického zabezpečení. Rozhodli jsme se proto pro komornější prostředí. Po zkušenostech z nahrávky vánočních koled jsme opět využili prostředí modlitebny na Vinohradech, kde se nahrávka uskutečnila. Velký dík patří Soně Plzákové,

kteřá většinu repertoáru vymyslela (kompletní dramaturgie) a se všemi nacvičila, byla u konečné verze nahrávky (zde vypomáhal Radek Sobíšek) i při konečné verzi CD. Celou organizaci i finální verzi CD řídil zkušený Mířek Říha. Obstaral i zvukaře p. Radka Horáka, kterému vypomáhal p. Krček. Oba byli opravdu skvělí.

Měl jsem již možnost slyšet výsledky naší práce a myslím, že se dílo zdařilo. Vy tuto možnost budete mít po skončení koronavirové krize při křtu našeho CD (předpoklad říjen).

Muzika samozřejmě pokračuje i v hraní na dalších akcích. Ať už tradičních (besedy v Gongu, plesy, různá vinobraní, košt, Setkání muzik apod.), nebo i mimořádných. U všech akcí se vždy na Vás těšíme a jsme rádi, když každý svým dílem přispějete ke společné zábavě. Doufám, že tomu tak bude i nadále, ať můžeme sdílet společnou radost, která nám v poslední době tolik chyběla.

Přeji všem pevné zdraví!

VÁŠ PRIMÁŠ

Verbují, verbují...

tentokrát o slováckém zázřaku

Milí čtenáři, srdečně Vás vítám u třetího pokračování povídání o slováckém verbuňku. Tato drobná kapitolka bude věnována zápisu verbuňku do UNESCO. V druhé části článku se Vás pokusím provést tím, jaké „funkce“ měl verbuňk dříve a jaké má dnes.

„V pátek 25. listopadu 2005 prohlásil generální ředitel UNESCO Koichiro Matsuura slovácký verbuňk za Mistrovské dílo ústního a nemateriálního dědictví lidstva. Slovácký verbuňk, který Česká republika navrhla

h zápisu do tohoto prestižního seznamu v roce 2004, se tak stal první oceněnou nemateriální památkou naší země a zařadil se mezi devadesát prohlášených fenoménů z celého světa,“ píše se v knize s názvem Slovácký verbuňk – Mistrovské dílo ústního a nemateriálního dědictví lidstva. Kniha s tímto dlouhým názvem, i když jinak vcelku krátká, je vlastně soubor dokumentů, které bylo potřeba shromáždit, aby mohla být podána žádost o zapsání slováckého verbuňku do seznamu UNESCO.

Dočtete se tu o jeho historii nebo jednotlivých regionálních variantách tance. Těm se mimochodem věnoval minulý článek ve Vědomosti. Zmiňované materiály a žádost o zápis připravila skupina v čele s Janem Miroslavem Kristem a Karlem Pavlišťkem. Po úspěšném schválení Ministerstvem kultury byly všechny tyto materiály zaslány do centrály UNESCO. A pak už se stal ten velký slovácký zázřak. Letos v listopadu tomu bude už patnáct let.

Slovácký verbuňk ale

není jedinou položkou, která je za Českou republiku zapsána na Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví. Společně s verbuňkem byly zapsány masopustní obchůzky a masky na Hlínecku (rok zápisu 2010), sokolnictví (2010), jízdy králů na jihovýchodní Moravě (2011), loutkářství (2016) a zatím jako poslední položka technika výroby modrotisku (2018).

Každá země, která má v tomto reprezentativním seznamu nějaký statek (obvyčej, tanec, divadlo, způsob výroby...) se o něj musí průběžně starat. A dohlížet na to, aby nezanikl. To je jednou z povinností, jež ukládá UNESCO. Patronát nad slováckým verbuňkem převzal *Sbor lektorů a znalců slováckého verbuňku*. To je skupina verbířů a odborníků etnologů, která vznikla v roce 2006. Od té doby každý rok sleduje, jak se verbuňk vyvíjí a má na starost jeho propagaci. Také mapuje a zaznamenává, jak vypadá verbuňk v jednotlivých částech Slovácka.

A společně s Národopisným ústavem lidové kultury ve Strážnici pořádá během Strážnických slavností *Soutěž o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku*.

Toliko k zápisu do UNESCO. A jak to tedy bylo s tím verbuňkem dřív? Verbuňk byl tanec vojenských verbířů. Na dědině to byl ale především tanec odvedenců. Odvedencem se chlapec stával zhruba ve věku 21 let. A právě krátce před dvacátým prvním rokem se stal také členem chasy. Mohl chodit na muziky nebo na přespolní hody. Právě tam si mohl zacifrovat. Verbuňk také neodmyslitelně patří ke stárkovskému sólu během hodů.

Odborné materiály uvádějí, že verbuňk má určité

funkce. Jsou to například funkce psychická a symbolicko-sociální. Jde jednoduše o to, že verbuňk sloužil odvedencům právě k tomu, aby se společným tancem před odvodem pomyslně rozloučili s dědinou, svou rodinou i milou. Zároveň to byl také jistý druh sounáležitosti mezi odvedenci. A také přechodový rituál – z chlapce se stával odvedenec a voják. Navíc právě verbuňk sloužil k tomu, aby chlapec předvedl, že má dostatek síly na to stát se vojákem. Smutek z odchodu na vojnu, zanechání milé v rodné dědině a obecně přechod do nového období života se objevuje i ve verbuňkových písních. Zkuste si na nějakou vzpomenout a uvidíte sami! Tyto výše

popsané funkce, nebo chcete-li účely, verbuňku ale zanikly společně s povinností chodit na vojnu. Zůstaly po nich jenom ty strasti vojenského života a odchodu z rodné dědiny vyzpíváné v písničkách.

Naopak dodnes zachovaná je funkce obřadní. Sem by patřilo třeba sólo pro přespólní, kteří přijedou na hody. Nebo právo stárka na sólový verbuňk. Funkce reprezentační a identifikační zní sice složitě, ale tak složitě to není. Velmi jednoduše – podle kroje, nářečí a toho, jak tančí, je jasné, odkud verbíř pochází. Z které je dědiny. Zároveň svým verbuňkem svou vesnici také reprezentuje. Anebo takto reprezentuje Slovácko,

celou Moravu, nebo celou Českou republiku (například na mezinárodních folklorních festivalech a přehlídkách).

O funkci, která je označována jako erotická, jsem se toho během svých výzkumů mezi verbíři dověděla snad nejvíc. Ta byla, je a bude součástí verbuňku napořád. Zvláštní zřetel na ni při rozhovorech kladli například verbíři z Uherskohradištska a Uherskobrodsko. (Pokud by to někomu nebylo takto jasné, jednalo se jmenovitě o Jakuba Tomalu a Erika Feldvabele). Nebo mi o ní vyprávěli verbíři z Podluží. (Zde uvádím jako příklad Jaroslava Švacha a vyřizují tímto pozdravy z Břeclavi

Toničkovi Houskovi a Jožkovi Šenkovi). Myslím, že není třeba se rozepisovat o tom, že „*je to ukázka chlapské ješitnosti,*“ jak verbuňk komentoval jeden oslovených verbířů. (Jednou je všechny prozradím, ať z toho taky něco máte.) Ani není třeba psát, že „*dojdeš na plac, vybereš si babu, podíváš sa, ona sa podívá*

a už to valíš – to ide samo“ (jak dodává další z pečlivě vybraných vzorků pro rozhovory). To, že verbuňk je mimo jiné jistě tancem pro ženu (alespoň v té první fázi – seznámení) dokládá i množství verbuňkových písní o lásce, milých, frajrákách a těch věcech okolo...

Poslední funkcí je funkce soutěživá. Ale o té až příště. Naše příští předposlední setkání s verbuňkem bude nad strážnickou *Soutěží o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku*. A taky o tom, jak se na ni tanečníci připravují. A vězte, že někteří trénují opravdu poctivě.

ANIČKA JAGOŠOVÁ

Tajemné stezky

mapují Slovácko

Knižní edice Tajemné stezky vydávaná pražským nakladatelstvím **REGIA** vstoupila na Slovácko a postupně mapuje jeho zapomenuté příběhy, dramata lidí a historické události, které se do dějepisů nedostaly. Jsou to zatím tři publikace **Chřiby, strážci středního Pomoraví** (2015), **Zapomenuté příběhy slováckého Dolňácka** (2018) a **Poolšavím cestou králů a špehyřů** (2019).

Kniha o Chřibech je vůbec první monografií o pohoří na pomezí Slovácka a Hané. V obsáhlé kapitole Chřiby cyrilometodějské se čtenář se dočte mj. o objevu z 20. let, tzv. stupavských falsech, náhrobních deskách popsaných hlaholicí, a objevitelkou Klementinou Maštaliřovou ze Stupavy považovaných za pozůstatky hrobu sv. Metoděje. Dozví se také o působení cyrilometodějského badatele P. Františka Příkryla, který v horách hledal cyrilometodějské památky, o převozu kamenných sarkofágů z Hrobů u Osvětiman v roce 1883 na Velehrad, o zničení Hory sv. Klimenta husity, v dalších kapitolách kupř. o působení partyzánského oddílu Olga, o (naštěstí) nedokončené Baťově dálnici, která měla přetnout podélně Chřiby atd.

V knize zapomenutých příběhů Dolňácka se ze zapomenutí vynoří lidé

a události, které se odehrály v Pomoraví od Napajedel po Kyjov. Vylíčen je tragický osud Verunky Čudové, kterou na zámku v Bílovicích maloval Josef Mánes, či Vojtěcha Roznera, dnes již zapomenutého básníka kdysi

slavné Galánečky z Ježova. V knize jsou vylíčeny i dramatické osudy v 16. století v Evropě nejhledanějšího kacíře Jakuba Palaloga, který se po tři roky ukrýval na zámku pánů z Kunovic v Louce a také příběh o lupiči-legendě Martinu Leciánovi z Uherského Ostrohu. Město Veselí již zapomnělo na romantického archeologa a vynálezce Josefa Homolu, který byl přesvědčený, že centrem Velké Moravy byla Ves-selo, Veselí nad Moravou.

Třetí kniha vede čtenáře od pramene Olšavy k soutoku s Moravou u Kostelan a vypráví o arcibiskupu Josefu Matochovi, rodákovi z Pitiny, který byl v 50. letech odsouzen k vězení ve vlastním bytě, odkud již nikdy neměl vyjít, o bojkovických miškářích, o hraběti Václavu Kounicovi, který nechal postavit nad Veletinami zámeček pro svou manželku neurozeného původu Josefínu anebo třeba o kajícím králi Svatoplukovi, jehož hrob se nachází na Výšině sv. Metoděje v Sadech-Derfli, části Uh. Hradiště. To je jen zlomek

všech témat, které autoři Jiří Jilík a Bořek Žižlavský vyprávějí těm, kdo mají rádi historii a milují kraj, ve kterém se narodili nebo odkud pochází jejich rod.

Čtvrtou publikací mimo edici je **Muž, který viděl démona** o záhadných zjeveních na zámku Březolupy a na Barborce (kopec vedle Buchlova), dále o dosud nerozluštěném nápisu na středověkém zvonu vykopaném v Nivnici, o původu

černé paní z hradu Buchlova a hledání hrobu sv. Metoděje v Chříbech.

Všechny tyto knihy nakladatelství REGIA jsou v prodeji v **knihkupectví Kiwi v Jungmannově ulici 23, Praha 1 (www.mapykiwi.cz)**, mimopražští zájemci si je mohou objednat prostřednictvím nakladatelství (www.nregia.cz).

JIRÍ JILÍK

Slovácký verbuňk

v Luhačovickém Zálesí

Asi od roku 1954 se amatérsky zabývám folklorem. Od začátku se specializuji na nářečí slovenského jazyka, ale zajímají mě i ostatní obory. Proto jsem si v roce 2006 přečetl knihu *Slovácký verbuňk*, v níž je předmluva a návrh na nominaci slováckého verbuňku do seznamu mistrovských děl ústního a nemateriálního dědictví lidstva. V knize nejsou dvě důležité informace a ty, které tam jsou, někteří zájemci nemohou vědět, protože se kniha neprodávala. Z těchto důvodů jsem napsal tento článek.

V knize považuji za nejdůležitější tyto informace:

- ze 194 obcí Slovácka se verbuňk tancuje ve 142 obcích. V nich je 55 souborů předvádějících verbuňk.
- ve verbuňku rozeznáváme 6 typů, jež mají většinu tanečních prvků totožnou. Liší se intenzitou, četností výskytu, držením těla, vedením nohou a někdy i rukou. Jsou to tyto typy: z okolí

Strážnice, z okolí Kyjova, hanácko-slovácký z okolí Hustopečí a Žďánic, hornácký, uherskohradištský z okolí Uherského Hradiště a Uherského Brodu, podlužácký.

Strážnický, kyjovský a hanácko-slovácký typ na jihu mají pomalé, střední a rychlé tempo tance. Hanákoslovácký typ na severu má střední a rychlé tempo. Hornácký, uherskohradištský a podlužácký typ mají pomalé a rychlé tempo. Název „válaný“ se používá pouze na Podluží. Ukázky všech typů verbuňku jsou ve videokazetách, jež se

s doprovodnými publikacemi prodávají v NÚLK.

Informace, jež v knize být nemohla: až po zapsání slováckého verbuňku do seznamu UNESCO (25. 11. 2005) se verbuňk v okolí Uherského Hradiště a verbuňk v okolí Uherského Brodu tak odlišily, že odborníci museli stanovit typ uherskohradištský a typ uherskobrodský. Nyní je tedy 7 typů.

Informací, jež v knize být mohla, ale není, možná dosud nikdo z odborníků ostatním folkloristům neoznámil: Slovácký verbuňk se tancuje i v Luhačovickém Zálesí jakožto přirozená součást tanečního repertoáru při společenských příležitostech. V knize jsou jmenovány obce, kde se verbuňk tancuje. Mezi nimi je Částkov, jenž podle Plockovy Folklorní mapy Moravy patří do Luhačovického Zálesí (u hranice s Uherskohradištskem). Toho jsem si nevšiml a považoval jsem to za samozřejmost, že v Luhačovickém Zálesí se slovácký verbuňk mimo soubory nikdy netancoval. Ve strážnickém pořadu z Luhačovického Zálesí o slováckém verbuň-

ku nebyla zmínka. Proto mě v roce 2012 na Tuchlovické pouti velmi překvapil soubor Malé Zálesí předvedením verbuňku z Luhačovického Zálesí. Hned jsem se tanečníků zeptal, co to bylo. Dozvěděl jsem se, že podle vzpomínek nejstarších občanů se v Luhačovickém Zálesí verbuňk tancoval dávno před zakládáním nejstarších souborů. Všichni uznávají, že jejich verbuňk je převzatý ze sousedního Dolňácka, a nepovažují jej za verbuňk osmého typu. Odborníci to vědí a verbuňk Luhačovického Zálesí řadí do typu uherskobrodského. Ve strážnické soutěži už byli verbíři z Luhačovického Zálesí a v roce 2012 tam soutěžil Jaroslav Šuráň z Malého Zálesí. Nevím, jak ho porota ohodnotila, neboť se neumístil mezi čtyřmi nejlepšími. Porota verbíře reprezentující Luhačovické Zálesí hodnotí jako uherskobrodské, ale odpouští jim nevýrazné odchylky, protože folklor Luhačovického Zálesí je zřetelně ovlivněný folklorem Dolňácka a Valašska nejen v tancích. Autoři návrhu na nominaci slováckého verbuňku se museli

rozhodnout, zda v návrhu budou informovat, že se slovácký verbuňk tancuje i mimo Slovácko. Museli zvolit jednu z těchto možností: z odborného hlediska by bylo správné, kdyby se ve všech obcích Luhačovického Zálesí zeptali mužů narozených před rokem 1930, zda se v jejich obcích tancoval verbuňk mimo soubory. Podle odpovědí mohli doplnit seznam v návrhu. Není-li takový výzkum provedený, měl by ho někdo pro české folkloristy provést třeba jako diplomovou práci, dokud pamětníci žijí. Doplněný seznam v návrhu by však nebyl v souladu s názvem slovácký verbuňk. Pro úředníky UNESCO by to byl dostatečný důvod, aby zápis zamítli nebo zrušili. (Milí čtenáři, váš posměch na tom nic nezmění. Všichni úředníci posuzují především formality. Český návrh byl z jiných důvodů vrácen a po opravení byl ostatním státům dáván jakožto vzor). Úředníci by mohli chtít, aby se tanec nazval třeba „zálesko-slovácký verbuňk“, což by byl horší rozpor, protože verbuňk v Luhačovickém Zálesí nevznikl. Nám

na přívlastku nezáleží, neboť se obvykle vypouští, ale ve světovém seznamu nemůže být zapsaný jen „verbuňk“.

Tanců vzniklých z verbování do armád je totiž v okolních státech několik a je nutné je rozlišovat i v názvech. (Např. známý východoslovenský verbunk je úplně jiný a nelze ho od našeho verbuňku odlišovat pouze jedním písmenem v názvu. Toto odlišení se v překladech přehlédne.) Proto autoři návrhu zvolili možnost nadějnou z hlediska diplomatického a měli úspěch.

Jednou z mnoha podmínek zápisu slováckého verbuňku do seznamu UNESCO je opatření na jeho ochranu, uchování, posílení a udržení typové rozmanitosti. Tato podmínka se nedá splnit pouhým zřízením a financováním NÚLK. Bylo nutné pro každý typ nalézt vynikající tanečníky, kteří nějak ovlivňují podobu a vývoj verbuňku, aby z talentovaných tanečníků mladší generace vyučili své nástupce. V knize jsou pro každý typ vybráni pouze dva obecně uznávaní vzorní tanečníci. Jeden se usadil v Brně, jeden v Praze

a ostatní zůstali na Slovácku. Pro okolí Uherského Brodu jsou vybráni Mgr. Jan Miroslav Krist a Ivan Marčík. Oba už netancují, ale Ivan Marčík je v porotě seniorů strážnické soutěže a ve Sboru lektorů a znalců slováckého verbuňku. Tento sbor udržuje širokou základnu lektorů a učitelů verbuňku všech typů.

Mám štěstí, že se často stýkám s Ing. Josefem Bobkem narozeným v roce 1956 v Bánově u Uherského Brodu, kde se verbuňk nedochoval. Až ve věku 21 roků se Jožka od sestřence dověděl, že jsou v okolí nějaké folklorní soubory. Stal se členem Brozánů, kde se naučil verbuňk. Verbíř nepotřebuje choreografa, ale potřebuje učitele a talent. Jožka při příchodu na jeviště neví, kterou figurou (na Slovácku cifrou) začne. Verbuje podle hudby asi jako zpěvák nemyslí na pohyby svých hlasivek a úst. Proto se verbuňk naučil tak, že byl v roce 2005 ve sborníku strážnického festivalu uvedený jako výrazný představitel uherskobrodského verbuňku. Je o 10 roků mladší než Ivan Marčík a ještě nyní ve věku 56 roků tancuje jako mladík.

Verbuje úplně jinak než desítky uherskobrodských verbířů, které jsem viděl. Proto je vzorem pro mladší verbíře. Každý verbíř se má snažit, aby jeho verbuňk byl nejkrásnější a nejpestřejší, ale neodchýlil se od vkusu příslušného k jeho typu verbuňku. (Stejná soutěživost patří k valašskému odzemku, v němž se navíc soutěží v obtížnosti a v udržování napětí diváků. Ovšem odzemek se nedělí na typy podle obcí, ale pouze na odzemek s valaškou a bez valašky. Když jsem v roce 2012 psal tento článek, odborníci psali návrh na nominaci valašského odzemku do seznamu UNESCO využívající znalosti a zkušenosti autorů návrhu na nominaci slováckého verbuňku.) Jožka a já jsme členy Slováckého krúžku v Praze, kde Jožka učí chasu tancovat. Prozatím se tam žádný verbíř Jožkovi nepodobá, přestože jsem při oslavě Jožkových narozenin na to chasu upozornil. Doufám, že stále bude dost vynikajících představitelů uherskobrodského verbuňku. Někteří mohou být i v Luhačovickém Zálesí, v Brně nebo ve vzdálené Praze.

Ing. PAVEL FIALA

Jaký kroj, tak se stroj – obnovený podřipský kroj

Oba pocházíme a vyrůstali jsme ve vesnickém prostředí Slovácka, kde se dosud do značné míry zachovalo místní nářečí, zvyky a normy chování a jednání. Kde je dosud možné podle jazyka i kroje poznat, ze které obce kdo je. Zažili jsme naše stařenky v krojích jako běžném oděvu pro všední den i velkolepé přehlídky lidových krojů a zvyků při významných společenských událostech. Je tomu téměř dvacet let, co jsme si zvolili podřipskou středocheskou obec Nová Ves u Mělníka za místo, kde hodláme strávit zbytek života. Po vybudování zázemí jsme se začali začleňovat do místní komunity a poznávat ji.

Začali jsme i zde pátrat po lidových krojích. Prostřednictvím Spolku seniorů se k nám dostaly dobové fotografie. Překvapilo nás – příjemně, že se i v Nové Vsi kroje ještě před zhruba padesáti až šedesáti lety při společenských a církevních událostech nosily. Ovšem jaké. K našemu zděšení mezi nimi dominovaly kroje nebo jejich části z Kyjovska. Typické místní jsme mezi nimi rozeznat nedokázali. Při veřejných akcích docházelo k pochopitelnému mixu krojů tzv. „profesních“ (hasiči, sokolové, myslivci, baráčníci...), s nepochopitelným užíváním výše zmíněných krojů Slovácka.

Při hledání místního kroje nám nepomohli pamětníci, instituce ani muzea. Jako by místní lidový kroj nebyl. Pomohla

náhoda. Zhruba před šesti lety jsem s prosbou o pomoc vystoupil na školení kronikářů a vzápětí obdržel od kolegy z Roudnice nad Labem sérii barevných fotografií svátečního podřipského ženského kroje z asi 10 km vzdáleného Bechlína – nádhera. Nejen nádhera, ale i návod. Bechlínskému kroji se v řadě podstatných částí podobaly i některé kroje na dříve získaných fotografiích.

Přelomovým okamžikem se však stal akt sázení pamětních lip v obci v létě roku 2018. Mezi přihlížející přišla mladá paní z Nové Vsi v téměř úplném, i když dost zchátralém kroji po babičce, který korespondoval i s kroji na nemnohých historických fotografiích. Do řešení věci se vložil opět Spolek seniorů se sdělením, že druhý stejně starý (více než 80 let) kroj, původně z Nové Vsi, je toho času v nedaleké Nelahozevsi a je příležitostně nošen. Dozvěděli jsme se i historii vzniku obou vzorových krojů, která nás utvrdila v tom, že jde opravdu o kroj místní.

Spontánně přišlo rozhodnutí Aničky kroj obnovit s cílem zachovat jej pro další generace a pro reprezentační účely obce. Myšlenkou se nadchly i některé mladé vdané ženy se vztahem k obci a jejím tradicím. Tím začala tvorba šesti dospěláckých a jednoho dětského ženského kroje. Zhruba od října roku 2018 začal kolotoč shánění látek, nití, perliček, punčoch,

bot, flitrů... půjčování a vracení částí originálních krojů a samozřejmě samotná výroba, vyšívání a zkoušení krojů s tím, že nejvhodnějším termínem pro jeho veřejné představení je posvícení. Dobrá věc se podařila.

Na posvícení 21. září 2019 jsme kroj po jeho jednotlivých částech s komentářem názorně na figurantce předvedli. Dojem umocnila skupina osmi děvčat v Novoveských krojích (šest z děvčat se představilo v obnovených, dvě v původních krojích). Kroje se líbily. Děvčata v nich zatančila karičky a v krojích se po celé posvícení po obci za živého zájmu návštěvníků pohybovala.

Místní kroj tvoří spodnička, vrchní brokátová sukně, zástěra, blůzka, zlatou nití vyšitá šněrovačka, šátek, bílé punčochy, černé polobotky, věneček pro svobodná děvčata. Část krojů včetně jednoho dětského je vyšita zlatou nití ručně, některé strojově.

Aničkou ručně vyšitý kroj byl včetně podrobného popisu a fotodokumentace předán obci jako dar k využití pro její reprezentaci, ostatní kroje jsou v osobním vlastnictví. Ze strany obce je zájem vlastnit i mužský kroj. Ten se nám doposud nepodařilo objevit – nevzdáváme se však.

MANŽELÉ VOGNIČOVÍ

Ing. Zdeněk Fajbus – 80

Přiznám se, že mě skutečnost Ujových osmdesátnin zaskočila. Známe se a přátelíme nějakou desítku let a mně připadá, že Zdeněk je názorným příkladem tvora pojmenovaného *nezmar*. Patří mezi lidi, u nichž nepátráš po jejich věku, protože nestárnou. Trvale udivují neměnným zjevem, životním elánem, nápady a vitalitou.

Setkali jsme se počátkem devadesátých let ve Slováckém krúžku v Brně a po tři roky spolupůsobili. On už tenkrát v pozici vedoucího tanečníků, který neúprosně a neúnavně 2x týdně cepoval chasu, tedy i mě, k dokonalosti v tanečním projevu podle představ legendárního J. M. Krista. (Chodilo to tak, že před nějakým výraznějším obdobím nebo akcí, kdy bylo potřeba něco nacvičit nebo docvičit, přišel na 1–2 taneční nácvičky J. M. Krist. Ukázal kroky a vysvětlil původ, oblast, kde se tančí a smysl toho kterého tance, opravil chyby a zbytek nechal na Zdeňkovi). Zdeněk je jedním z mála, který se může chlubit skutečností, že spolu s legendární Zdenkou Jelínkovou byli schopni demonstrovat téměř libovolný lidový tanec, včetně těch unikátních jako je například starosvětská. Věrný a živý taneční projev neztratil dodneška.

Dovolím si tvrdit, že Zdeněk je živou legendou, chce se říct inventářem, SIK v Brně. Už jen skutečností, že je od roku 1976 trvale místostarostou se zaměřením na organizační činnost. Vedle výše zmíně-

ného dosud aktivního tanečního projevu jsou nezapomenutelné jeho fašanky. Vesele, zpravidla parodující společenské události a ve své době vyžadující i notnou dávku osobní odvahy, a nejen jeho. Vzpomínám, že fašanky byly dost často, chce se říci zpravidla, z kategorie „o zlatou mříž“. Smysl pro legraci až recesi jsou pro Zdeňka typické. Mám podezření, že letošní pandemii měl jako trumf v rukávu a s jistým zadostiučiněním sledoval, jak si s touto nezvyklou situací poradí gratulanti.

Vždycky měl pochopení pro chasu a myslím, že i chasa pro jeho nápady a tato se ráda na nich podílí. V krúžkařském kalendáři se zabydly jeho recesní akce jako například Havelské hody, Tříkrálové koledování, Oharkový šmak a řada dalších.

Zdeněk – Ujo Fajo – je autorem, spoluautorem i režisérem mnoha úspěšných krúžkových koncertních pořadů či vystoupení, z nichž nejnáročnějším byl asi tříhodinový pořad *Modloslužebníci – 95 let*

Slováckého krúžku v Brně a Moravské Slovácko. Je kronikářem SIK a též autorem *Fajovy storočenky* tj. souhrnných údajů o SIK za léta 1908 až 2008. Své malířské vlohy vtělil do *Krúžkového Betlému*, který obsahuje na 200 kreslených postavíček – členů Krúžku. Já schraňuji jako vzácné relikvie jeho novoroční vinšování.

Dalo by se asi ještě dlouho vzpomínat, co umí, jaký je a co pro brněnský Krúžek udělal. Místo toho raději tomuto vzácnému kamarádovi přeji i touto cestou pevné zdraví, elán, pohodu a dobré lidi kolem sebe.

BRUNO VOGNIČ

JUBILANTI ČERVEN – PROSINEC 2020

ČERVEN

Housková Zdena	70
Minář Jan	85
Kmošťák Zvonimír	70
Sodomka Zdeněk	80

SRPEN

Čamrová Danuše	80
Králíková Miluše	70
Vančurová Vlasta	65
Dvořáček Josef	90

LISTOPAD

Jonášová Mirka	60
Schulhoferová Renata	55
Dumková Ivana	80

ČERVENEC

Šmídová Hana	80
Harčarik Jozef	70
Friedmanová Irena	70

ZÁŘÍ

Skálová Hana	55
--------------	----

PROSINEC

Prudíková Ludmila	80
-------------------	----

Zemřela Dana Zátopková

DANA ZÁTOPKOVÁ, roz. Ingrová, narozená 19. září 1922 ve Fryštátu (dnes součást Karviné), byla československou atletkou, reprezentantkou, olympijskou vítězkou v hodu oštěpem a také členkou našeho Krúžku.

Rodiče paní Zátopkové pocházeli z Vacenovic, kam se v jejím dětství rodina znovu přestěhovala. Dana Zátopková začala sportovat v době studií na gymnáziu v Uherském Hradišti. Vedle atletiky se věnovala i házené. V roce 1949 se stala společně s týmem Slovácká Slavie mistryní Československa v házené žen. V roce 1948 poprvé reprezentovala Československo na olympiádě v Londýně v hodu oštěpem. O rok později se stala manželkou vytrvalostního běžce Emila Zátopka, rodáka z Koprivnice, se kterým měla společné hodnoty, lásku ke sportu a také naprosto identické datum narození. Na Olympijských hrách v Helsinkách roku 1952 získala zlatou medaili v hodu oštěpem – příznačně ve stejný den, kdy Emil Zátopek zvítězil v běhu na 5 000 metrů. Následovaly tituly mistryně republiky, mistryně Evropy (v letech 1954 a 1958), překonání světového rekordu délkou hodu 55,73 m (rok

1958) a stříbrná medaile na Olympijských hrách v Římě roku 1960. Od roku 1962, kdy se Dana Zátopková rozhodla ukončit svou sportovní kariéru, se věnovala trenérské činnosti. V letech 1960 až 1972 byla členkou Mezinárodní asociace atletických federací.

Paní Danu Zátopkovou jistě mnozí z nás znali z Trojského vinobraní, kde byla častou návštěvnicí právě vystoupení našeho Krúžku. Však to ze své vily v Tróji neměla nedaleko. Dana Zátopková o sobě říkala, že měla ráda vaření a folklor. Lidová písnička ji doprovodila i na poslední cestě. Olympijská vítězka zemřela 13. března 2020 ve věku 97 let. Pohřeb proběhl kvůli omezením spojeným

s koronavirem pouze v malém kruhu zvaných, ovšem s účastí cimbálové muziky VUS Ondráš. Poslední rozloučení s Danou Zátopkovou pro veřejnost by mělo proběhnout, na její vlastní přání, v Břevnovském klášteře. Její ostatky budou na podzim tohoto

roku uloženy na Valašský Slavín ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm vedle ostatků jejího manžela Emila.

Čest její památce.

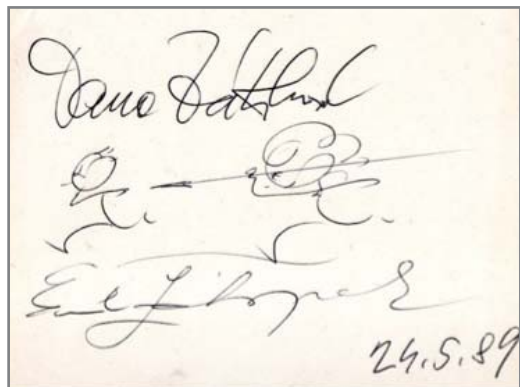
ANIČKA JAGOŠOVÁ

REDAKČNÍ POZNÁMKA:

Starší z členů našeho SIK mají na Zátopkovy řadu vzpomínek. Málokdo však ví, že paní Dana byla ještě loni aktivně platící členkou našeho SIK. Při oslovování jednotlivých pamětníků vypluly různé vzpomínky. Jednou z nejstarších je vzpomínka z Kyjova. Zátopkovi se 31. ledna 1970 zúčastnili našeho Moravského plesu pořádaného toho roku snad v Obecním domě. Mezi zúčastněnými soubory byli i Kyjovjáci. Se Zátopkovými navázali úzký vztah a jeden z nich, J. Vlăsák, si na památku nechal na kapsy kordulky podepsat z jedné strany E. Zátópka a z druhé L. Vaculíka. Pamětníci vzpomínají že s tím měl později i nějaké problémy. Zátópkovi se zúčastnili i několika koštů... a také besed. Na besedě 24. května 1989 už pan Zátópek

špatně chodil, a dokonce se opíral o hůl i při zpěvu mužáků před muzikou. Ovšem v průběhu večera jej atmosféra tak strhla, že na hůl zapomněl a poskočil si i nějakou tu cifru. Řada z nás vlastní svéráznou navštívenku Zátópkových ze zmíněné besedy, na které jej paní Dana s oštěpem v ruce honí. Poslední vzpomínka je zprostředkovaná přes Folklorní studio Buchlovice. S paní Danou udržovali dlouhodobě kontakt. Navštívili ji v roce 2019 (se svolením autora jsme příspěvek v původní podobě do tohoto čísla zařadili). Tito byli asi i posledními, kteří se s paní Danou viděli. Bylo to v den našeho Moravského plesu 22. 2. 2020. Přijeli dříve a před začátkem v krojích a s harmonikou paní Danu v LDN zhruba měsíc před jejím úmrtím oblíbenými písničkami potěšili. Bohužel další zprávou byla ta nejsmutnější.

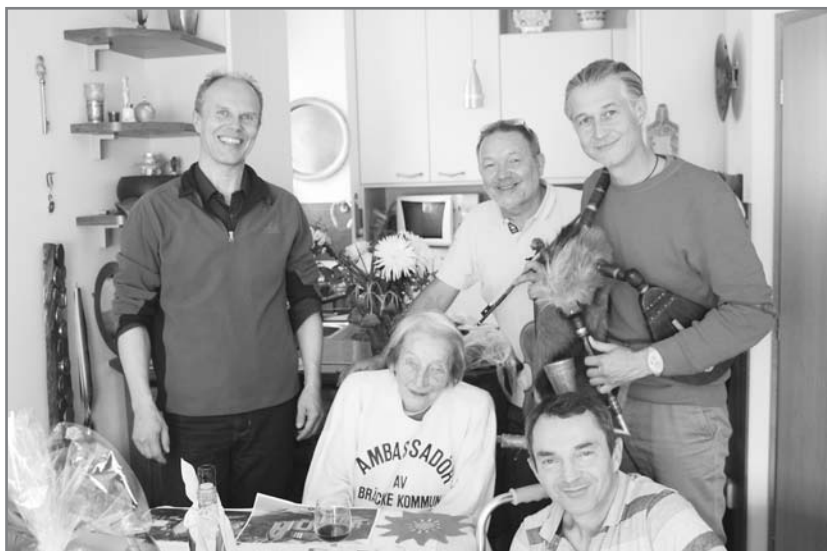
Na návštěvě u paní Dany Zátopkové

Když jsme nastupovali do vlaku a vyráželi směr Praha, byla středa 29. září 2019. Řeklo by se – co může být zvláštního na pracovním deštivém dnu? A přitom stačí málo a všední den se může stát opravdovým svátkem...

Ve Folklorním studiu jsme návštěvu u paní Dany plánovali už dlouho, ale až teď se podařilo vše zrealizovat. Navíc byl dobrý důvod, pár dní předtím se totiž Dana Zátopková dožila neuvěřitelných 97 let!

Vybaveni informacemi z různých novinových článků, zanechali jsme doma květiny a vzali s sebou dobroty z Moravy: Modrý Portugal (oblíbenou značku červeného vína oslavenkyně), také starou slivovici z roku 1980 a čerstvě využený

špek. Možná vás napadá nic, co by se mohlo hodit sportovkyni formátu olympijské vítězky. Ale přece! Na pozvánce k oslavě 80. narozenin měla kdysi paní Dana vtipně napsáno: *Dárky nechejte doma, ale Modrý Portugal není dárek.* Slivovice jí určitě připomene milované Valaško, kde také v Rožnově pod Radhoštěm odpovídá její manžel Emil zvaný *Ťopek*. A dobře využený špek? Ten k tomu tak nějak patří. Určitě se bude hodit „k zakousnutí“ pro některé z dalších gratulantů, kteří přijedou po nás.

S mírnou nervozitou, jak naše návštěva dopadne, stojíme před malým domečkem v Troji, kde paní Dana bydlí. Ano – „jsme správně“, říkám si v duchu při pohledu na věšák na prádlo vyrobený z oštěpu. Nebyl to ten, se kterým vyhrála olympiádu v Helsinkách. Z toho již dříve udělal pan Emil násadu na smeták a dnes je uloženo v muzeu v Kopřivnici.

„*Modrý Portugal?*“ směje se paní Dana a dodává: „*Já nevím, kde se to všichni ti lidi dozvěděli...*“ A ukazuje nám asi padesát láhví Modrého Portugalu, které dostala k narozeninám. Evidentně jsme nebyli jediní, kdo získal tuto informaci... „*Jé, vy jste přivezli dudy!? To tu ještě nebylo! Je těžké se na ně naučit hrát?*“

Povídáme si o tom, jak bydlela Dana Ingrová (rodné příjmení) s rodiči v době války a krátce po ní v Buchlovicích, o jejich poničeném domě, když spojenecká vojska při přeletu Buchlovic odlehčovala letadla.

Probíráme osudy lidí a rodin, na které se paní Dana ptá, a také posloucháme, jak se začala během studií na Gymnáziu v Uheruském Hradišti seznamovat s atletikou. Povídání občas proložíme písničkou a čas rychle ubíhá... Když se loučíme, připadá nám, jako bychom paní Danu znali dlouho. Obdivujeme její mimořádnost a výjimečnost – nejenom v oblasti sportu, ale i v té své lidské srdečnosti a vitalitě. Obdivujeme, jak se o všechno zajímá a co si všechno do detailu pamatuje... Paní Dana si pobrukuje „*Byl jeden gajdoš, co gajdoval za groš, a já enom dziny dziny od dědiny do dědiny...*“

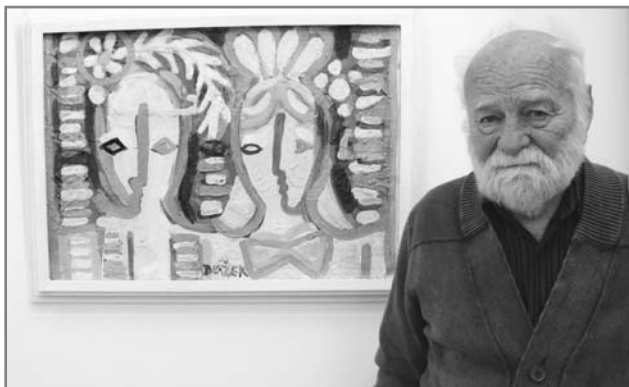
Milá paní Dano, děkujeme za to, že jsme s Vámi mohli pobesedovat. Přejeme Vám hodně zdraví a elánu! Věřte, že když si zanotujeme písničku *Byl jeden gajdoš*, vždycky ji na dálku zpíváme pro Vás!

JIRÍ RAŠTICA

Smuteční řeč za Jaroslava Blažka

Na Silvestra odpoledne ve věku 92 let odešel velký český malíř a kreslíř, grafik a keramik Jaroslav Blažek. Navenek pohostinný, uvnitř štedrý a ve skrytu osamocenný držitel moravsko-slovácké kulturní historie. Jako ryzí představitel Jízdy králů v české kultuře zůstal po celý svůj život skromným a nenápadným člověkem. Narodil se 5. prosince 1927 v Koticích a většinu života až do posledních dnů prožil se svou manželkou Hanou v Praze. Když jsem s ním nedávno, naposled o samotě mluvil, řekl mi, že je moc rád, že spolu vydrželi. Seznámili se v Praze ve Státním folklórním souboru ještě v době, kdy studoval na Akademii výtvarných umění, zakládal fotbalovou jedenáctku a také cimbálku. Hana si Jaroslava i s jeho uměním zamilovala natolik, že je po celý svůj život s obdivem a s láskou podporovala. Dala mu dvě děti, nejdřív synka Michala a potom dcerku Hanu.

On zůstal svůj, měl rád lidi a vyjadřoval to jedinečným způsobem vesnického sedláka. Na prvním místě bylo udělat dobře tělu, něco pojist a popít. Najít cestu k sobě tím nejzákladnějším způsobem. Když se tak nestalo, byl nesvůj a nervózně posedával, coby ještě tak mohl nabídnout. Když došlo na řeč, bylo to stejné, jako když maloval. Neustále znovu odhaloval svůj původ. Vzpomínal na dětství, rodiče a tím oživoval ducha dědiny slováckého Podluží. Nikoli bez komplikací studoval v padesátých letech Akademii v Praze i Bratislavě, aby ho na zájezdu v Ermitáži

oslovily Matissovy obrazy. Čisté barvy a ornamenty mající původ v Africe, které se z jihovýchodu dostaly i k řece Moravě. V šedesátých letech se otevřel svět nejen pro něho. Pak přišla rána (srpen 1968), po které už mu nemohl a nechtěl rozumět. Tato etapa se uzavřela spolu s jeho výstavou v galerii Nová Síň, ve které měl jednu z posledních výstav v roce 1969, než byla tato galerie uzavřena. Následoval zákaz jeho pedagogické činnosti. Od sedmdesátých let se doslova každý den snažil oživit vzpomínky na dětství. Prošel také již ohromením světovým malířstvím, které

mu do vzpomínek přirozeně vstoupilo.

Zemřel 31. prosince 2019, aniž by na život někdy zahořkl. Kdyby tělo vydrželo, měl v zásobě sílu ještě na půl života. A ta síla, kterou vzdoroval osudu, byla a je jako Slunce. To ostatně říkají ti, kteří mají jeho obraz doma. Zrála jako víno z divokých hroznů ošlehaných větrem, do kterých se opřel sluneční žár. Syrové taHy, syté barvy a něha, to byl mistrův vzdor osudu. Každý jeho obraz má tolik Slunce, že kolem sebe už nic nepotřebuje. Běžně se mu říkalo Mistrě. Mistr toho moc nenamluvil, ale jednou za čas si dal říct. Měl přirozenou autoritu a jednoduchou moudrost a lidi ho měli rádi nehledě na věk či pohlaví. Návštěvy si s ním chodily popovídat a on je přítom kreslil. I v hospodě po fotbale s výtvarníky svým humorem všechny dostával a basu rozhodně nedržel. Asi nejčastěji se ptal, jestli se napijeme. A pilo se vždycky, s ním to šlo samo. Asi měsíc před smrtí Taty jsme za ním přišli. Pospával, ale jak nás uslyšel, otevřel oči a na svou omluvu poznamenal „tož nebylo co pít, tak sem na chvíli zaspal“.

Nedával všechno, co věděl, do slov, spíš do postojů. Konverzoval kresbou. Myslíl jako Slunce, světlem v obrazech, a tak veškeré myšlenky dopadaly na plátno nebo na papír, ve vzduchu rozhodně nekončily, neměl rád plané řeči. Jednal instinktivně, důvěřoval okamžitému stavu věcí a sobě. Postupně se zbavil i všech myšlenek na styl, kterým se vyjadřoval. Samozřejmě, se kterou kreslil, dokazuje například i jeho odpověď na Placákovu otázku: „Malujete pravou?“ Řekl jen: „Ale to je jedno, já můžu tou i tou, na tom nezáleží.“ Také s tématy se moc nemazal. Dospěl ke zkratce folklorního motivu, ke znaku bez pozadí, a svým způsobem jakoby maloval podstatná slova z písni cimbálky – děvčicu, šohaje, neboli Jízdu králů, a životní sílu vyjádřenou koněm ... a ještě húslemi, cimbálka byla druhou jeho hnací silou. Dělal jen to, co považoval za důležité – pil, maloval, hrál fotbal a doma vařil. V posledních letech se dočkal zájmu i uznání z okruhu Babylonu, Přítomnosti, Libri Prohibity, Ztichlé kliky. V Brně u architektů, slavného dirigenta či kytaristy a všech primášů.

Zatím zůstal mimo rozlišovací schopnosti kurátorů a kulturních vědců. Nakonec se dočkal díky Nadaci Jožky Úprky i velké výstavy v galerii v Uherském Hradišti a předtím v Břeclavi.

Jaroslav Blažek spojoval a dál bude spojovat lidi. Když někoho portrétoval, namaloval ho bez příkras, ale vždy jen z té lepší stránky. Jako by malbou mluvil o mrtvém, tedy vždy jen dobře. Zvláště v mládí maloval kdejakou vesnickou událost, ale nikdy nenamaloval pohřeb. Konečností a špatnými věcmi se prostě nezabýval, nepřipadaly mu tak důležité. Raději odpustil, než by se špatnostmi zabýval. Dokázal odpustit jen tak, jako by stále slyšel a naplňoval význam Otčenáše. Nemusel chodit do kostela, jeho duše byla v odloučení jako ta kaple sv. Terezie na návsi v Koticích, o které někdy mluvil.

MIROSLAV NOE

Redakční poznámka: Smuteční řeč přečtenou při obřadu rodinným přítelem jsme pro její vyhovovací hodnotu o osobě pana Blažka – Mistra zařadili téměř celou.

Čest a trvalou paměť Mistrově památce.

Vzpomínka na Mirka Maxu

Mirek Maxa, dlouholetý primáš pražské Valašské cimbálové muziky Dolina, v květnu t.r. už také odešel na věčnost ke svým dlouholetým muzikantským kamarádům. A že Dolina byla muzikantská parta, jak se patří, o tom není pochyb. To mohu potvrdit z vlastní zkušenosti. Ve svém mládí jsem s nimi také dost často spolupracoval. Zdeněk Mišurec, etnograf a Milan Baborák, výtvarník, u houslí, Jan-
da, obětavý organizační vedoucí muziky, u basy. K tomu Otáhal, bývalý reprezentant v atletice, za cimbálem. A další Luboš Kryčer, později Luboš Pípal, Mirek Holík. V popředí Mirek Maxa, vždy dobře naladěný a pohodový. Přiložil smyčec, zhoupl se v kolenou a už to jelo...

Mirek nebyl rodákem z Moravy, ale k hudbě měl odmala blízko. Začal s houslemi, pak se věnoval žesťovým nástrojům a především trumpetě. Až vojna ho v roli dirigenta posádkové dechové hudby zavedla do kraje plného folkloru, kde u cimbálovek se seznamoval s písněmi z pomezí Moravy a Slovenska. A u těch pak už zůstal. Zdůvodňoval to slovy: „Učarovaly mně moravské a slovenské národní písně pro jejich podmanivé melodie a poezii textů, učaroval mně zvuk smyčců cimbálové muziky, podbarvený rozloženými akordy zvonivého cimbálu a jejich jímavou harmonií.“

Primáš Mirek Maxa

Mirek byl jedním ze zakládajících členů Doliny v roce 1954, od roku 1969 v roli primáše. Muzika hrála jak na samostatných vystoupeních, tak jako doprovod tanečnicků pražského Valašského krúžku. Potkávali jsme se s nimi především na Moravských plesech, ale také na akcích Valachů nebo při výročních oslavách samotné muziky v Praze. V posledních letech, po oslavě svých pětadesátin, a dokud to ještě šlo, byl Mirek stále aktivně činný jako primáš Doliny, která působila pod hlavičkou vršovického Sokola.

Bez nadsázky lze říci, že s Mirkem odchází celá éra Doliny. Od svého vzniku v r. 1954 přinesla radost mnoha lidem, byla neoddelitelnou a významnou součástí celého pražského krajanského hnutí.

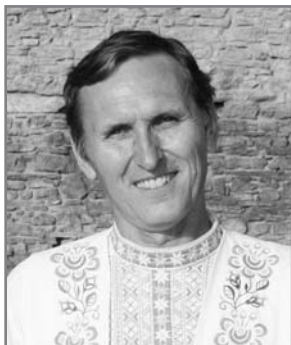
Čest Mirkově památce!

MIREK ŘÍHA

Novinky z Bratislavy

Naše aktivity v krúžku sme utlmili začiatkom marca. Zatiaľ ostatný spoločný nácvik sme mali 3. 3. 2020. Boli sme v posluchárni na Prírodovedeckej fakulte UK, kde nám umožnili nacvičovať práve v čase, keď tam mal v susednej aule prednášku o COVID-19 prof. Krčméry (naš odborník na tropickú medicínu a významný infektológ). Po prednáške si spolu s nami vďaka tomu, že ho medzi nás zavolał Vlado Slavík (krúžkar, doc. na UK a člen výboru) aj chvíľku zaspieval. Potom šírenie nákazy aj u nás už nabralo rýchly priebeh.

Teraz namiesto krúžkov posiadam všetkým hromadné maily s pripravenými pesničkami, ktoré by sme si spoločne zaspievali spolu na Valčíku na Podkolibskej ulici. Vlado Petratur

nahrál melódiu pesničky k patrónovi vinárov a vinohradníkov *Ó svätý Urbane* a *Oj, letěla bílá hus* aby sme si mohli skúšať aj niečo nové (to pre tých, ktorí neovládame noty).

Pripravujeme na zhotovenie ďalšie pesničky (výber pesničiek Fajkus, Petratur a Čulen), kto-

ré spracováva opäť Vlado Petratur. Stretnutie výboru a krúžkarov inou formou okrem telefónov, mobilov, mailov, skypovania, WhatsApp-ov (len s tými, ktorí to ovládajú) nie je možný. Neriskujeme to, lebo náš krúžok má 99% ľudí v kritickom veku nad 60 rokov. Zatiaľ sme zdraví, aj keď od začiatku roka nás opustili ďalší štyria krúžkari (Stano Vrba – 75ročný, Zdenka Chalupová – 85ročná, Olda Skyba – 87ročný a Bohunka Vymazalová – 94ročná).

VLADO ČULEN

Hito vzpomíná na SIK

Rad bych poslal radek.

Neumim dobre Cesky jazyk tak je to hodne chyb.

Pokud nelibi se Vam to a nemuzete upravovat, tak to zapomente prosim.

Jen kdyz pani Anicka a Vy rozumite svoje laska do kruzku, jsem velmi rad.

Dekuji mockrat.

Mejte se moc hezky! Hito

Podekuji Vam, ze dejte mi tady prilezitost radek napsat.

Vy kruzkarci je svuj zivotni priklad a ucitel.

Vsicky se zeptam na mne treba takovy-- Jaky dela clen kruzku ted' na te situaci? Tak to prijde odpoved' se sebe-duverou!

Na srdci jsem s Vami spolu.

Kdyz jsem navstevoval poprve do Prahy, jsem byl 21 let. To bylo v roce 1994. Na vecer nekde v restauraci jsem se dival Cesky folklor. Nadherna zkusenost ale na nahodu! Dalsi den jsem hledal hudebni obchod hned a si koupil nekolik cd. Tak doma v Tokiu jsem si poslouchal ji casto s krasnou pamatkou.

Z toho jsem mel otazku bylo to takle... pokud jsem se narodil na Morave, hraje na klavir nebo Moravskou

Hito se svojí českou učitelkou výšivky

folklorni hudbu? (Samorejmne jsem studoval na klavir protoze jsem mohl nejdrive v Salzburg a pak v Praze zit. Takze klavir je to velky duvod dalsiho.)

Nemyslíte, ze kdo ma neco rad ale opravdu rad funguje kouzlo? Setkani s Vami je to zazracene! Kdyz zacina Vasi folklor zapomenuji co osobniho. Na konce ja citim, ze nejsem uz nikdo, ani neni clovek, ale jen svobodna, cista a radostna duše... Vasi silna laska na folklor i lidovou kluturu zmenil svuj zivot uplne.

Kazdy den kdyz hraju na klavir, pecuju na kvetiny a nekdy vysivam, si pamatuji bohaty cas s Vami. Take mile dopisy, maily s fotek, linky a videa na internetu se velmi tesim. Vecny Slovacky Kruzek!

Srdcne dekuji (Japonsky – arigatou) mockrat.

HIDEHITO TAKEUCHI

Co se dělo v brněnském krúžku

• Závěr loňského roku a začátek toho letošního se v krúžku mimořádně vydařil. Vánoční beseda s koledami v podání našich sborů i chasy, která překvapila trojhlasým renesančním chorálem, byla úplně vyprodaná. Asi poprvé se nám stalo, že by nám došly vstupenky a my tak museli přespočetné návštěvníky pouštět zadarmo... Na vánoční besedě se také prodával krúžkový kalendář, který připravila chasa, tentokrát na téma *Krúžek a Brno*, s fotografiemi různých zvyků, zasazených do brněnského městského i předměstského prostředí. Podobně úspěšná byla i beseda lednová, a zejména pak Slovácký ples, jubilejní sedmdesátý. Konal se ve znamení Lípova – předtančení obstaral soubor *Lípovjan* a jako druhá cimbálová muzika, vedle té krúžkařské, hrála *Horňácká cimbálová muzika Petra Galečky*.

• Kdysi, možná to bude již pět let, jsem se ve Strážnici seznámil se zpěváky ze záhorských Kútů. Tak nějak předběžně jsme se tehdy domlouvali, že bychom je pozvali na ples. No ale jak to tak bývá, máloco z toho, co se domluví ve Strážnici, si člověk zapamatuje. Loni jsem je potkal o velikonoční neděli v Břeclavi na nádraží, když jsme se vraceli, každý z jiného, velikonočního koštu vín, kterých

se v tento den pravidelně na Slovácku konají desítky. Já je, pravda, nepoznal, ale sami se přihlásili a jejich vedoucí, Filip Húštava, mi můj slib připomněl. A tak jsme *Mužský spjevácký zbor Kúcané z Kútů* na ten letošní jubilejní ples pozvali. A rozhodně jsme nelitovali.

Jejich pěvecký výkon byl famózní a naši zpěváci zůstali při jejich produkci stát s otevřenou pusou. Dalo by se ostatně říci, že Kúcané také nahradili naše přátele z bratislavského krúžku, jichž tentokrát, na rozdíl od vás z Prahy (místostarosta Tom Sláma se na plese čínil, domlouval detaily účasti našeho krúžku na Moravském plese), přijel pouze jeden pár (Jožka Kovačičová a Martin Orbán), jakkoli týden před tím na bratislavském plese zastupovala brněnský krúžek chasa v čele s prvním stárkem. Kúcané si účasti na slováckém plese velmi považovali a nakonec si ve víru zpěvu a tance zapomněli pozvat odvoz, takže odjžděli až o půl čtvrté ráno, zato dosyta vyzpívání...

• Konec února pak byl doslova nabitý akcemi. V sobotu 22. vyjel celý autobus krúžkařů na Moravský ples, kde chasa se zpěváky předvedla fašank na Horňácku. Hned v pondělí po pražském plese jsme měli hojně navštívenou fašankovou

Na Moravském plesu na Žofíně

besedu s vystoupením mužského sboru s tradičním straňanským tancem *Pod šable* a chasy s celým pásmem hornáckého fašanku včetně maškar, který v Praze museli předvést ve značně redukované podobě. Průměrný věk „tanečníků“ z mužského sboru je přitom něco více než sedmdesát let! Což je na jedné straně celkem obdivuhodné, na straně druhé ovšem svědčí o krizi sboru, který stárne a nemá mladé následovníky... Na rozdíl od muziky – na začátku roku byla totiž založena „mladá muzika“ krúžku – a také od taneční chasy. V případě chasy je to ale pochopitelně logické, chasa v krúžku se poměrně často mění s tím, jak studenti, kteří přijeli do Brna ze Slovácka, po studiích odcházejí a nahrazují je další „prvňáci“. Po dlouhých letech se navíc podařilo v krúžku i to, oč jsme již dlouho usilovali – více propojit náš dětský Slováček a krúžek. Chasa se zúčastnila několika soustředění Slováčku a měli jsme i několik společných

vystoupení, takže řada starších tanečnic, tanečníků a muzikantů, vchovaných Slováčkem, ale již přerostlých jeho věkový limit, takto ve větším poprvé plynule přešla do krúžkařské chasy a do „mladé muziky“. Ostatně tak, jak to kdysi, před „lety“, učinila také dnešní vedoucí Slováčku Jitka Martinková. Zdálo by se, že by tomu tak mělo být normálně, ale dlouho se nám nedařilo „vysloužit“ tanečnický Slováček do krúžku zapojit a většina z nich tak buďto odcházela jinam, nebo se folklóru postupně vzdálila. Věkový průměr chasy Slováckého krúžku v Brně tak výrazně narušuje pouze jediný, o to však skvělejší tanečník, „ujo Fajo“, Zdeněk Fajbus, který se v plné svěžesti 28. května dožil neuvěřitelné osmdesátky. Pravda, neznám soubor, v němž by jako sólový tanečník vystupoval někdo tohoto věku, a navíc stále brilantně.

• Hned v úterý po fašankové besedě u cimbálu se uskutečnil „brněnský fašank“

Ze Slováckého plesu v Brně

v ulicích města se zakončením v Etnografickém muzeu Moravského zemského muzea na Náměstí svobody. Tam ostatně náš mužský sbor také zkouší a často tam i vystupujeme. O tom, jak závěr „brněnského fašanku“ asi vypadal, si lze učinit představu z toho, co mi druhý den telefonovala ředitelka muzea: roztroušené porůznu v prostorách, v nichž se závěr fašanku odehrával, totiž ráno nacházela několik dřevěných šavlí, s nimiž se tančí straňanské podšable, a v jednom rohu objevila dokonce i pohozený hornácký kabát... Jako by fašancáři tušili, co bude následovat a že si již dlouho nezazpívají.

- Na pražském plese jsme navázali družbu s mužským sborem z Charvátské Nové Vsi. Měli přijet vystoupit na besedu v květnu. Detaily jsem jel s kolegou Liborem Janem domlouvat na košt vína, jenž mužský sbor z Charvátské Nové Vsi tradičně pořádá již v březnu. Tentokrát se konal 7. března a byl to skutečný mumraj,

zejména v podvečerních hodinách. Takovou návštěvu na regionálním vesnickém koštu skutečně běžně nevidět. Nakonec se ukázalo, že to byl první a také poslední velký jarní košt na Slovácku. Z toho, co jsme nakonec domluvili, se ze známých důvodů zatím nic neuskutečnilo.

- Do celého toho postfašankového veselí ovšem zazněl jeden disharmonický tón: 3. března nás totiž nečekaně opustil ve věku nedožitých 75 let dlouholetý basista a čestný člen Slováckého krúžku v Brně, MVDr. Ladislav Bulíček. Ke krúžkařské muzice patřil neuvěřitelných více než 50 let. A byl to muzikant tělem a duší a přitom navýsost svědomitý. Nikdy se nestalo, že by řekl, že nemůže, když bylo zapotřebí mimořádně někam vyjet, mimořádně vystoupit, nikdy se nevymlouval na práci, které měl jako veterinář velkých zvířat – a takových dnes není moc – více než dost. Na zájezdech krúžku také vždy uplatňoval svou jazykovou výba-

vu. Nejmilejší mu byla španělština následovaná francouzštinou a zvládal také jiné jazyky. A uměl o nich i poutavě vyprávět. Nepamatuji se, že by se při hraní na nástroji, s nímž doslova srostl v jedno, kdy přehmátnul vedle. Naopak nás, méně zkušené muzikanty kontráše, vždy otcovsky vedl a napovídal ten který

Z promoce Balkánského sborníku

akord. Zkrátka a dobře, muzikant každým coulem a pokud vím, tak také veterinář s pověstí široko daleko. Když se potkali s dalším čestným členem krúžku, také již bohužel zvěčnělým hornáckým zpěvákem a profesorem veterininy Lubošem Holým, nikdy jsem je ale neslyšel bavit se o folklóru. Vždy pouze o veterině. Laďa praktik, vykládal Lubošovi teoretikovi, co nového. Oba přitom byli s bohatými zkušenostmi s prací v rozvojovém světě, Laďa v Alžíru, Luboš na Kubě... Muzika a zpěváci krúžku mu také zahráli na pohřbu 10. března v Újezdě u Brna, kde jsem se s ním za krúžek také rozloučil.

• Poslední velká akce, byť ne celého krúžku, se před vypuknutím „karantény“, konala 12. března. Bylo to skutečně na poslední chvíli, ale o to vydařenější. Šlo o promoci dvou knih – zajímavé fotografické publikace z první světové války a sborníku nazvaného *Od moravských luk k balkánským horám* který, pravda, o půl roku opožděně, vydali vědeckí kolegové starosty krúžku k jeho šedesátinám. Ta první kniha nazvaná *Deník nadporučíka c. k. armády z let 1914–1918. Obrázky*

českého důstojníka Hynka Doležala z balkánského bojiště Velké války pak je originálním fotografickým svědectvím o dnes málo známém a přehlíženém balkánském bojišti Velké války. Je výběrem z více než 300 fotografií válečného deníku, který během tažení rakousko-uherské armády západním Balkánem sestavil poručík, od roku 1915 pak nadporučík Hynek Doležal (30. července 1880 Uherský Brod–13. června 1938 Brno). Deník jsem kdysi dostal od jeho vnuka, Ing. Aleše Máchala, jednoho ze zakladatelů české ekopedagogiky, a po letech se konečně naskytlá příležitost jej vydat. K jeho promoci tak zazpíval mužský sbor za doprovodu muziky sérii vojenských písní z Kyjovska vážících se k první světové válce. Pravda, zpěváci, kteří do poslední chvíle nevěděli, jestli vůbec bude možné akci uskutečnit, byli nejspíš tím napětím trochu „rozladění“, ale poznali to asi pouze odborníci. A poté se hrálo a tancovalo až do jedenácti hodin. Od půlnoci pak vstoupila v platnost přísná „karanténa“.

VÁCLAV ŠTĚPÁNEK

O šardických stárkách

Vzhledem k tomu, že je stálá poptávka (a nakonec je to i požadavek na Vědomost vyjádřený jejím zakladatelem) po ukázkách slováckých nářečí, sáhli jsme po Vlastivědném sborníku Kyjovska – Žďánska pro školy a rodiny Na našem Slovácku vydaném Maximiliánem Kolajou v Kyjově v roce 1934.

REDAKCE

Šardice.

124. 14. O šardických stárkách.

Vypravoval Jan Bábík, nar. r. 1891 v Šard., zapsal Frant. Viktorin, řídicí učitel v Šard.

Šardičtí stárci bili dicki voleňi veřejnú volbů fšeckí chlupců na svatího Ščepána. Stárci bili dvě. Bili zvolení takoví, co se aspoň polovice chlupců líbili. Taki starostovi a nekerímu radňímu to muselo i do krávu. Stárci bívali f šardicích ode dávna, ale na konci roku tisiz devěce dese ctárkování přestalo.

Při posledňi volbě na svatího Ščepána roku 1909 i chtělo bit ale pět a diž nebili zvolení, rípali, rípali — až nastali velikí bitki: půl dědini chođilo po súdách — aji staří na sebe vrčeli, že jednoho to stálo krávu, druhího koňa, teho zas tři sta rinských — a tak sláva stárků f šardicích přestala.

Volbi stárků se věčinú hođně zalívali, čím se dalo: ve sklepách, v hospodách — pilo se a pilo. Rodiče takovího kandidáta říkávali: »Potvoro, jak nevipadneš, to se chraň! Uš to stóji krávu, za chvílu pujde druhá a co potem?«

Příprava k tej volbě začala običejně na »kateřinskú« muziku. Takoví, co chtěli bi ctárkem, poručil tuplák, dal ho mezi chasu, za chvílu druhí, třetí — a uš to šlo. Za pár dňi u se mezi chasú mluvilo: »Ten chce bi ctárkem!« Každího večera si obešel pár voličů, alebo řekl aji rodičom: »Nech donde večír Janek (Francek . . .) do hospodi!« Običejně donésl každí s takovej schůski nejakú cigárku, a diš taťínek potem ráno múzovali a našli neco, bilo hnet plní dvůr vůňe! A taťínek potem plnú hubů roskládali: »No, taki sem napřet brblal, ale fčíl? No, šak taki ho to bude stát! Prej dal aji pře ctarostu a kerichsi

*) Asimilace na švu dvou slov částečně nastává, částečně nenastává. Je to všeobecný jev v dol. nář. na Žd., ale i v Šard. a Stráž.

víborů celí paklík veržin a koliksi litrů vína!« A potom, dibi tak ne-
vypadl, to bi ten starí chođili zlostú štrnáz_ďňí ožralí.

Na Boží narozeňi stáli starí stárce před hrubú aji přet požehná-
ňim u kostela a vibírali na mšu, kerá se slúžila za chlapců na svatího
Ščepána. Običejně se tak vibralo patnást až osnást rinských. Pan fa-
lář vzali negdi dva rinskí padesát grejcarů, negdi tři rinskí, pa_nad-
učitel rinskí, spěváci po padesáti grejcarách; hrobař, kerí natahoval
mňechi u varhan, třicet grejcarů, muzikaňfi štvrtku piva, kostelňici
jeden rinskí, milistraňfi po desífi grejcarách. Žebrařkom se dávalo z
dobrej vůle, ale di_se im dalo málo, toš pomlúvali. Na ofěru šlo dicki
skoro 120 chlapců. První šli vojáci (na orlábě), za ňema jeden stárek,
potem fšecí chlapci; druhí stárek šel posledňí. Fšecí bili v bílých ko-
žuchách, klobúki ze zvonkama, alebo čepki astrikáňki s kosířkem.
Stárce mňeli štros.

Při volbě stárků se nekolik silňích, starší_chlapců postavilo ke
dveřám volebňi mísnosfi. Volebňi komisi přecedal starosta. Diš volil
negdo proti vůli strásců u dveří, neprošel mezi ňema »po suchu«. Po-
tem komis višla a ohlásila, keří sú zvolení. F tej chvíli začala obi-
čejně bitka a vihrožováňi. Novích stárků potem chlapci zvihli a tí
se ptali: »Chlapci, ste s nama spokojeňi?« Věčina řvala: »Zme!« A diš
nekeří odvážňi zakřikli ne!, bila nová bitka. A tu starosta dicki dával
napomenuťi jak stárkom, tak aji chlapcom, abi stárků poslúchali. Po-
tem se pilo aji ze starostú dlúho do noci na účet novích stárků.

Stárce chođili dicki pěčne oblečeňi, pořadáli fšeckí muziki a bili
zotpověďňi za pořádek.

Stoleté stařenky

V našej dědině žije celkem hodně starých
lidí. Stařenky zohnuté až k zemi, stařečci
s rukama jak sukovice poznamenání těžkú
ďřinú na poli, a přeca sa dožívajú vysokého
věku. Ti slabší už asi umřeli a ostali akorát
ti odolnějši. Dvě stařenky sa v 60. letech
dožily dokonca sto roků a třetí bude měť sto
roků letos, v roce 2020.

Stařenku Makuderku pamatuju, jak
opřítá o plot zahrádky, věčně usmítá

zdraví každého, kdo šel okolo. Pocházá-
li z Josefova. To byl panský dvůr založe-
ný za vlády Josefa II. Šak tam císaři pánu
dnes postavili aj sochu. Rodiče stařen-
ka nepoznali, najspíš to byli nádeníci,
keří umřeli ešče když byli stařenka malá.
A tak byli obecní děcko. Ujal sa ich starý
metlař – živil sa splétáním březových met-
lí. Chodil s tym na jarmark do Hodonína.
Stařenka s ním spávali ve chlévě. Metlař

na lavce, stařenka pod lávku na zemi. Alespoň tam bylo teplo od dobytka. Chodili po ptaní. Měli od obce určené, že budú od sedláků dostávat jednu za deň polévku – nekdy nedostali aj nic. „Ani nevím, jak

sme to přežili,“ divili sa stařenka. Dyž byli větší, pásli sedlákom husy, potom aj krávy. O škole si mohli nechat akorát zdát. Až v dospělosti sa naučili aspoň podepsat místo třech křížků. Potom sa vydali za čeledína ze statku. „Bože, jak sa mám včil dobře,“ pochvalovali si stařenka spokojeně.

Druhá stoletá stařenka byli stará Kratochvílka. Dyž sa dožili sta roků, měli na radnici velikú oslavu. A protože ich znali, tož za oponú čekala dechovka, kterou měli stařenka rádi. Aj na nejakú štamprlu došlo. Oni stařenka nebyli žádná chudinka, spíš herdekbaba, která nešli pro rázné slovo daleko. Šak jednu jejich céra Veruna velice nadávala. Večer sa pohádala s mamú a na druhý deň, dyž došli s mužem z práce byli vystěhovaní na dvore pod ořechem. Skříně, postele, stůl aj s legátkami, všecko na hromadě. „Ná – jak to tá mama dokázali, to mě neide na rozum,“ divila sa Veruna, „...my sme měli co dělat, aby sme to natáhali zpátky.“ Já si ich pamatuju, jak šli cosi okopávat. To už im moc do tej stovky nechybělo. Motyku přes rameno, nohy jak hůlky v gumákách, škronkali nekam na pole. Jednú spomínali. Dyž byli malá, jak tahli na dědinu Prajzi (Prusové za Prusko – rakouské války). Oni bývali na horním konci, odkád bylo tenkrát vidět na cestu k Hodonínu. Dyž měli Prajzi dorazit do dědiny (trochu sa zdržali,

než vyrabovali Lužice, co im stály v cestě) tak jim vyšel naproti takový prosebný průvod – farář s korúhvama, starosta a radní. Za něma voze naložené obilím, erteplama, turkyňú a senem pro koně. Za voza-

ma byl uvázaný dobytek. Obyvatelé mysleli, že dyž dajú Prajzom výpalné, tak bude dědina ušetřená. Prajzi si všecko vzali, odvezli do svého ležení a dyž šecko zedli (ani im to moc dlúho netrvalo) vrátili sa a dědinu stejně vyrabovali, občas aj něco zapálili. Šak sa darmo od tej doby neříká – cpe sa jak Prajz.

Třetí stařenka – legenda našej dědiny – tetička Růžena. Tá budú mět sto roků v roce 2020. To bude veliká sláva. Tetička Růžena s manželem Michalem celý život šili a vyšívali kroje – hlavně mužské červenice. Vyšili stovky krojů. Tetička nechybja na žádnéj akci v dědině. Dodneška čilá, choďá v kroji jak dívka – bez čagana. Nikdo by im ty roky nehádal. Najspíš je to tym, že celý život dělali pěknú prácu. Se strýčkem Michalem si rozuměli. Aj svoje umění sa im podařilo předat – jejich vnučka Markéta pokračuje v jejich práci. Tetička možú byt spokojená. Bývajú ve svém domku s malovaným žudrem, starajú sa o zahrádku plnú kvítá. Je to jejich radost. Ešče nedávno, dyž si zabúchli dverca a klůček ostal zvnitřku, tak přelézli aj v tych sukňách plot, aby sa dostali dom. Smíla sa celá dědina, ale s upřímným obdivem k nim.

V bojanovském nářečí vzpomínala

JOSEFKA JORDÁNOVÁ

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY A KNIHY

s informacemi o folkloru a lidové kultuře

www.kruzekskp.cz	oficiální web Slováckého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slováckých krúžků v Praze a Brně
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.slovackodnes.cz	průvodce Slováckem Radka Bartoníčka
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemesla, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	průvodce regionem
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín
www.albertknihy.cz	Nakladatelství Albert, produkuje kvalitní knihy s folkloristickou tematikou. telefon: 721 006 248, 602 953 418
FaceBook – užitečné odkazy	Slovácký krúžek v Praze Slovácký krúžek v Brně Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě Slovácko v Praze (odkazy na zajímavé folklorní akce v Praze i na Slovácku) Folklor v Praze (odkazy na zajímavé folklorní akce v Praze)

OBSAH

str. 1 Slovo starosty	28 Slovácký verbuňk
2 Redakční poznámka	31 Jaký kroj, tak se stroj
Z našich aktivit	Společenská rubrika
3 Činnost výboru	33 Zdeněk Fajbus 80
4 Besedy SIK	34 Jubilanti červen – prosinec 2020
5 Přehled akcí SIK	35 Zemřela Dana Zátopková
6 Plánované akce	37 Na návštěvě u paní Dany Zátopkové
7 Hody Slováckého krúžku	39 Smuteční řeč za Jaroslava Blažka
10 Vánoční beseda	41 Vzpomínka na Mirka Maxu
11 Moravský ples 2020	Co nového u přátel
14 Moravské plesy očima organizátora	42 Novinky z Bratislavy
15 CD Slováckého krúžku	43 Hito vzpomíná na SIK
16 70. Slovácký ples v Brně	44 Co se dělo v brněnském krúžku
Napsali nám	Po našem
18 Je trendy vracet se ke kořenům	48 O šardických stárkách
21 Mužský sbor zas po roce	49 Stoleté stařenky
23 Muzika Slováckého krúžku v Praze	51 Odkazy na internetové stránky a knihy
24 Verbují, verbují...	52 Obsah
27 Tajemné stezky mapují Slovácko	

Vědomost

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející zpravidla 2x ročně

Redakční rada: Anička Jagošová, Dušan Macháček, Bruno Vognič

Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.

Distribuce: Helena Šalová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4, tel.: 244 464 459, salovah@seznam.cz

Příspěvky el. poštou na adresu vognic.bruno@seznam.cz,

rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytli: O. Sameš, B. Vognič, R. Panáček, M. Holík, A. Jagošová, J. Raštica, archiv Eskira

Termín uzávěrky Vědomosti č. 62 31. 10. 2020

Za správnost a věcnost údajů uvedených v příspěvcích odpovídají jejich autoři.

Názory obsažené v příspěvcích nemusí vyjadřovat stanoviska redakce.

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

www.kruzekskp.cz

Starosta: Petr Smetana, Nad Akcizem 1032/1, 180 00 Praha

Jednatelka: Helena Šalová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, e-mail: salovah@seznam.cz

ISSN 2571-1148